

**БИЛЈАНА КРТОЛИЦА ВИОЛЕТА МИТОВСКА
ВЕСНА ГАВРИЛОВСКА – АВРАМОВСКА**

МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК

ЗА ЧЕТВРТО ОДДЕЛЕНИЕ

**ЗА ДЕВЕТГОДИШНО ОСНОВНО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА УЧЕНИЦИТЕ ОД
ДРУГИТЕ ЗАЕДНИЦИ**

Рецензенти:

Претседател: д-р Аџанас Николовски

Член: Катица Стојчевска

Член: Менка Трејаловска

Лектор: Марија Ангелеска

Соработник: Анастасија Стојанова

Илустратор: Никола Николовски

ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИШУВАЊЕ

ПОЧИТУВАН УЧЕНИКУ!

Јазикот е богајство. Колку јазици зборуваш толку вредиш!

Целта на овој учебник е на што полесен и поинтересен начин да го совладаш македонскиот јазик, јазикот на земјата во која живееш.

Со помош на овој учебник децата кои го зборуваат македонскиот јазик ќе го усовршат, а тие што не го зборуваат ќе го научат.

Во учебникот има материјал за сите ученици, според предзнаењата.

Но, ти треба:

- да ја научиш македонската азбука (печатните и ракописни букви);
- да научиш да ги поврзуваш гласовите во зборови и зборовите во реченици;
- да се оспособиш да читаш и пишуваш со букви од кирилицата;
- да го разбереш тоа што си го прочитал;
- да ја воочиш разликата меѓу македонската кирилица и латиницата, која се користи во албанскиот/турскиот јазик.

Среќно!

СЕ ВРАТИВМЕ ОДМОРЕНИ

СЕПТЕМВРИ НЕ ВИКА

Штом ќе екне школско свонче
низ улици реки течат,
бистри реки, полни смеа
и весели песни ечат.

Сите очи в радост светат.
Секој мила дланка бара.
Бакнеж, како роса в зора.
Искрен преграб... Дружба стара...

Бисѝрица Миркуловска

ПРЕТСТАВИ СЕ

Јас сум Анастасија
Јаневска!

Јас сум Македонка.

Јас сум Албанка.

Unë jam Mirvet Selmani!
Јас сум Мирвет Селмани!

Јас сум
Есат Керим!

Јас сум Турчин.

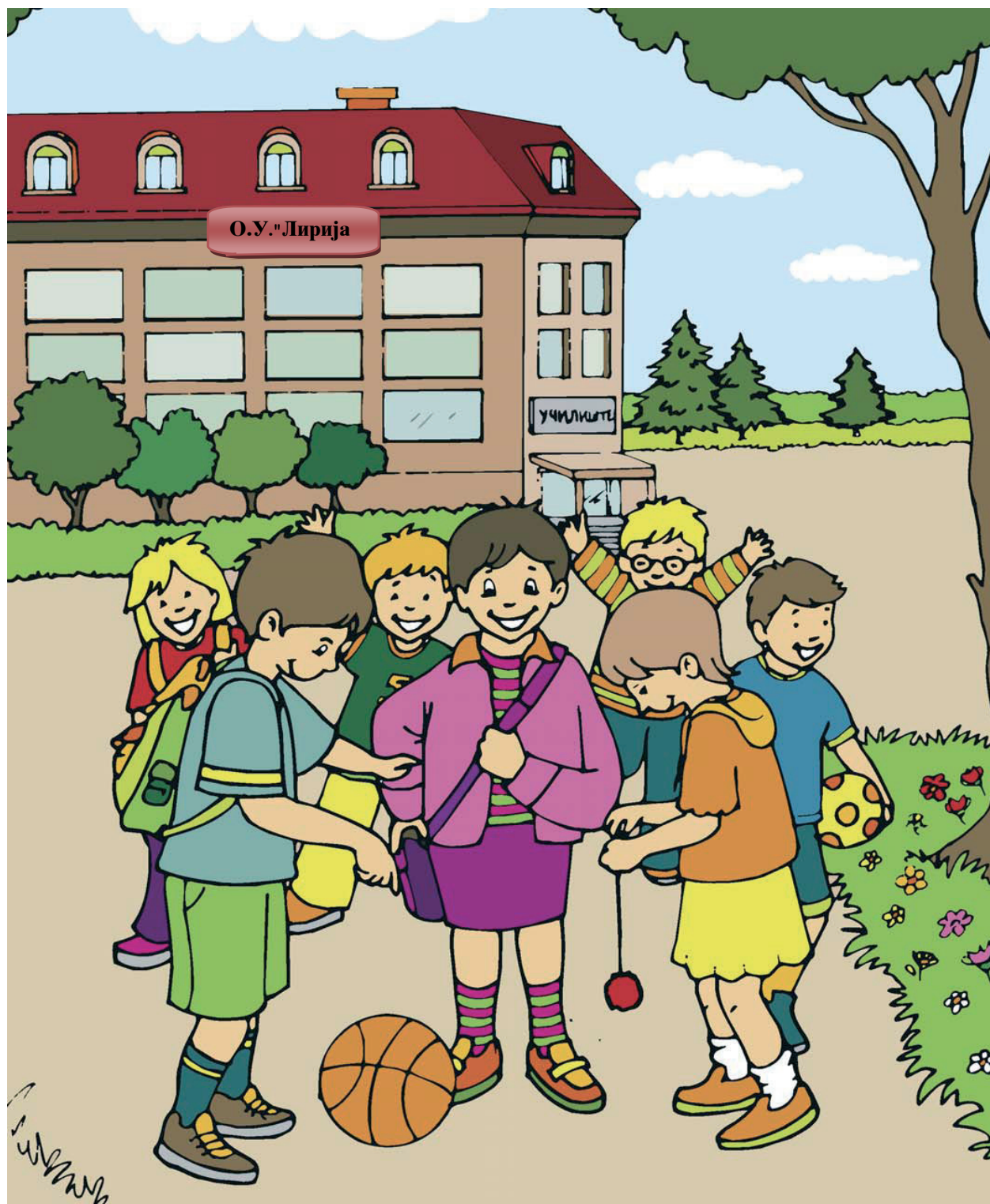
Ние сме ученици.

Јас сум Марија, вашата
наставничка по македонски
јазик!

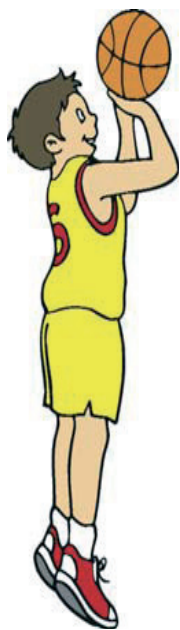
МОИТЕ ДРУГАРЧИЊА – МОИТЕ НАСТАВНИЦИ

МОЕТО УЧИЛИШТЕ

МОЕТО СЛОБОДНО ВРЕМЕ

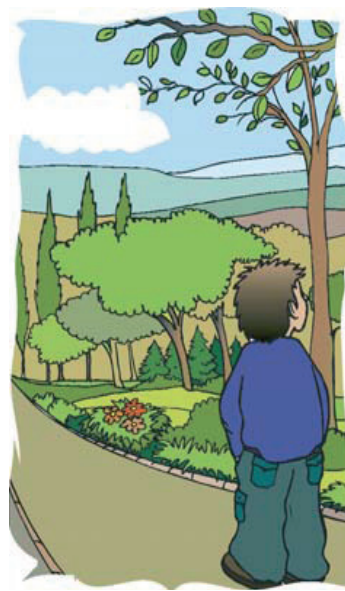
Јас играм кошарка.

Дрита црта.

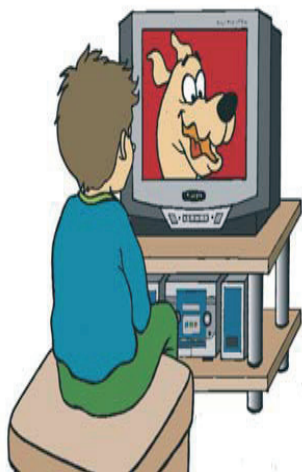
Есат пее.

Сафет ја сака природата.

Жарко лови риба.

Ибро гледа цртан филм.

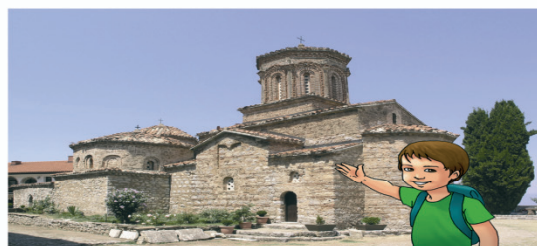
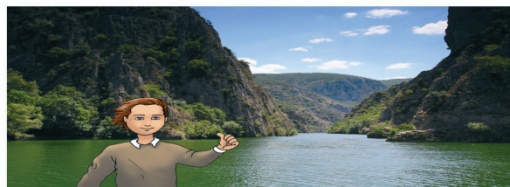

Јусуф игра на компјутер.

Ајтин чита.

СЛИКАТА НА ТАТКОВИНАТА

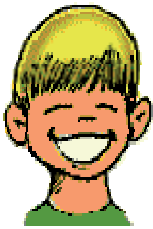

Сликата на училиштето
и сликата на паркот,
сликата на птиците
и сликата на воздухот,
сликата на срцето и душата среќна –
сликата на љубовта:
е сликата на татковината.

Ибрахим Кајан

ИМЕНУВАЈ

ДЕТЕ

МАЈКА

ТАТКО

БАБА

ДЕДО

МАЧЕ

КУЧЕ

ДЕВОЈЧЕ

МОМЧЕ

ПЕГЛА

ТЕЛЕФОН

КОМПЈУТЕР

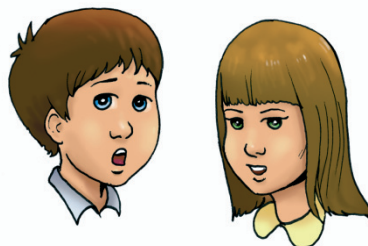

ТЕЛЕВИЗОР

НЕ Е ИСТО КОГА Е ЕДНО И КОГА СЕ ПОВЕЌЕ

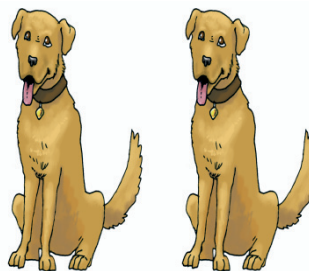
ДЕТЕ

ДЕЦА

КУЧЕ

КУЧИЊА

ШТО Е ОВА?

Ова е око.

Ова е јаболко.

Со

гледаме.

се црвени.

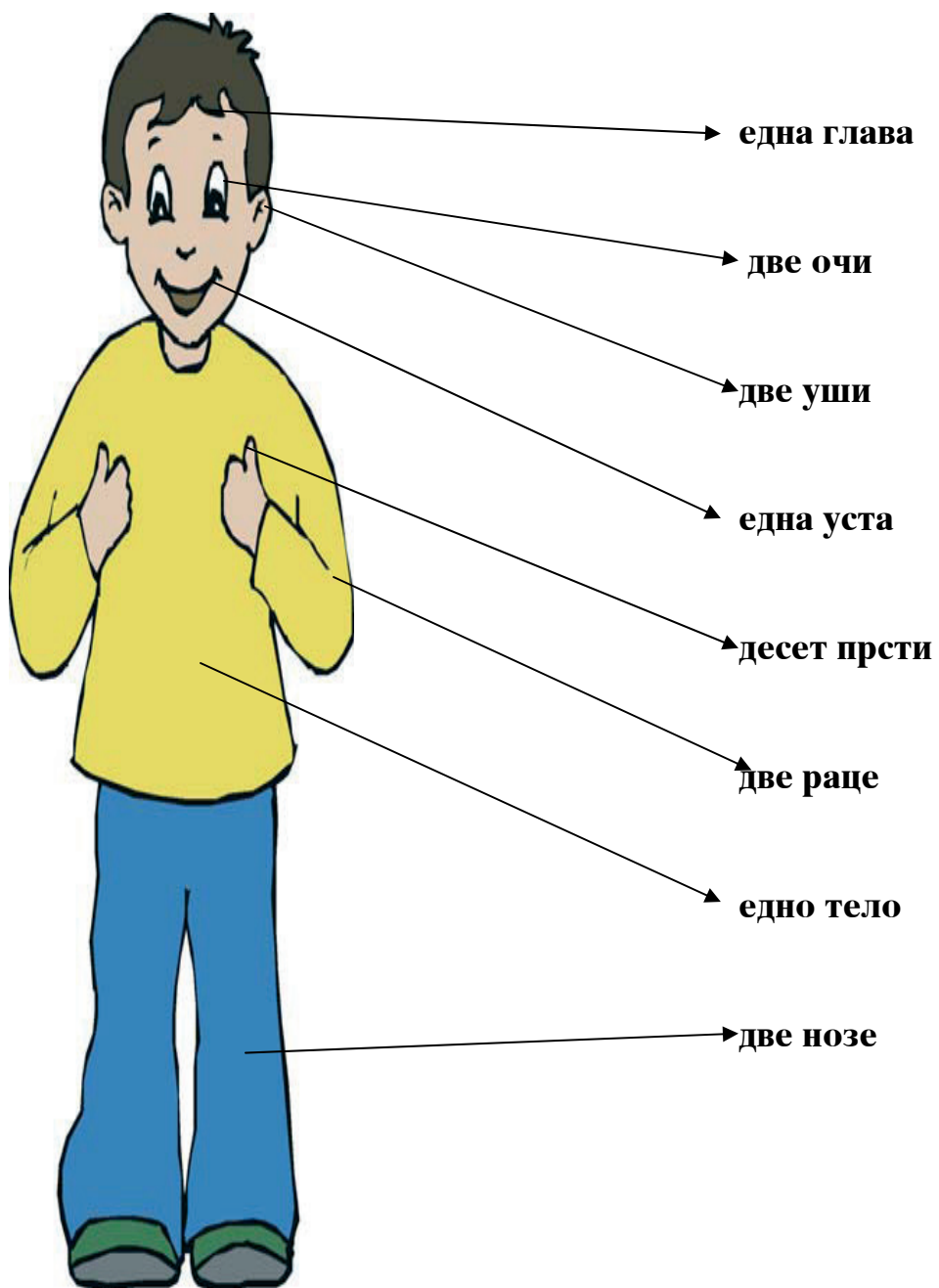

пчела

пчели

ШТО ИМАМ ЈАС?

МОЈОТ ДОМ

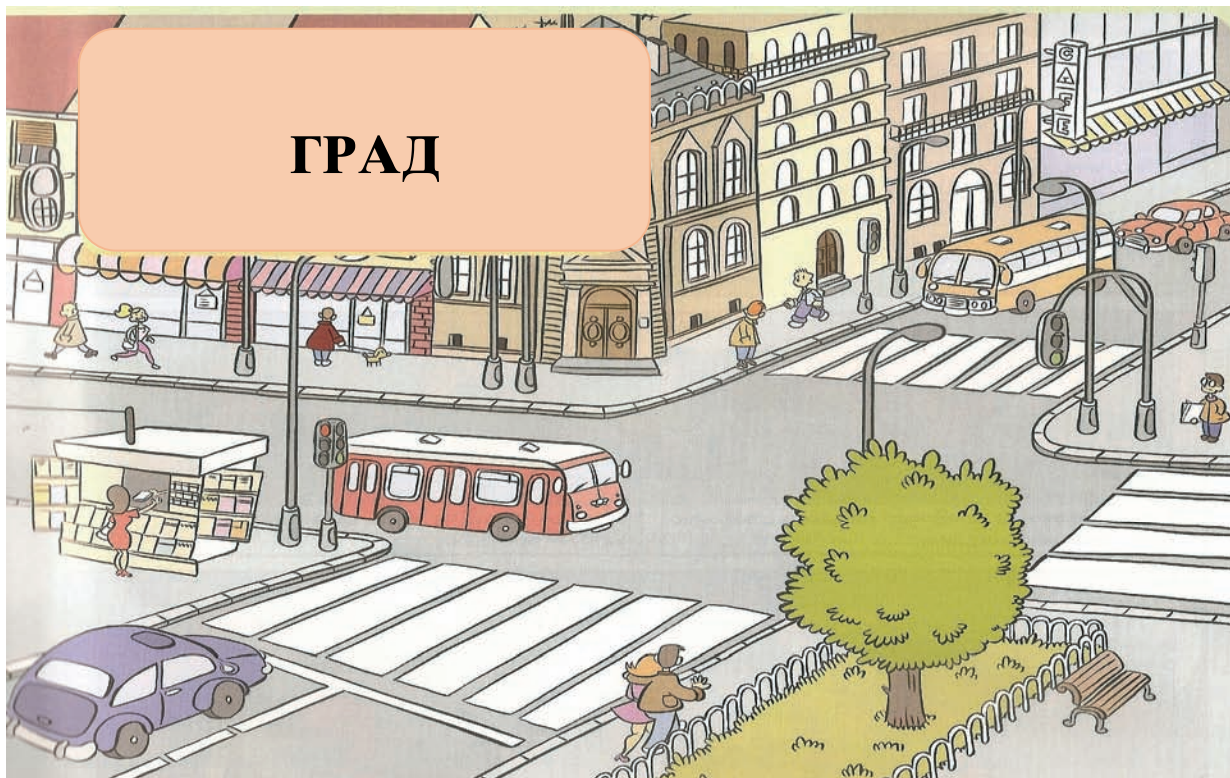

Вежби:

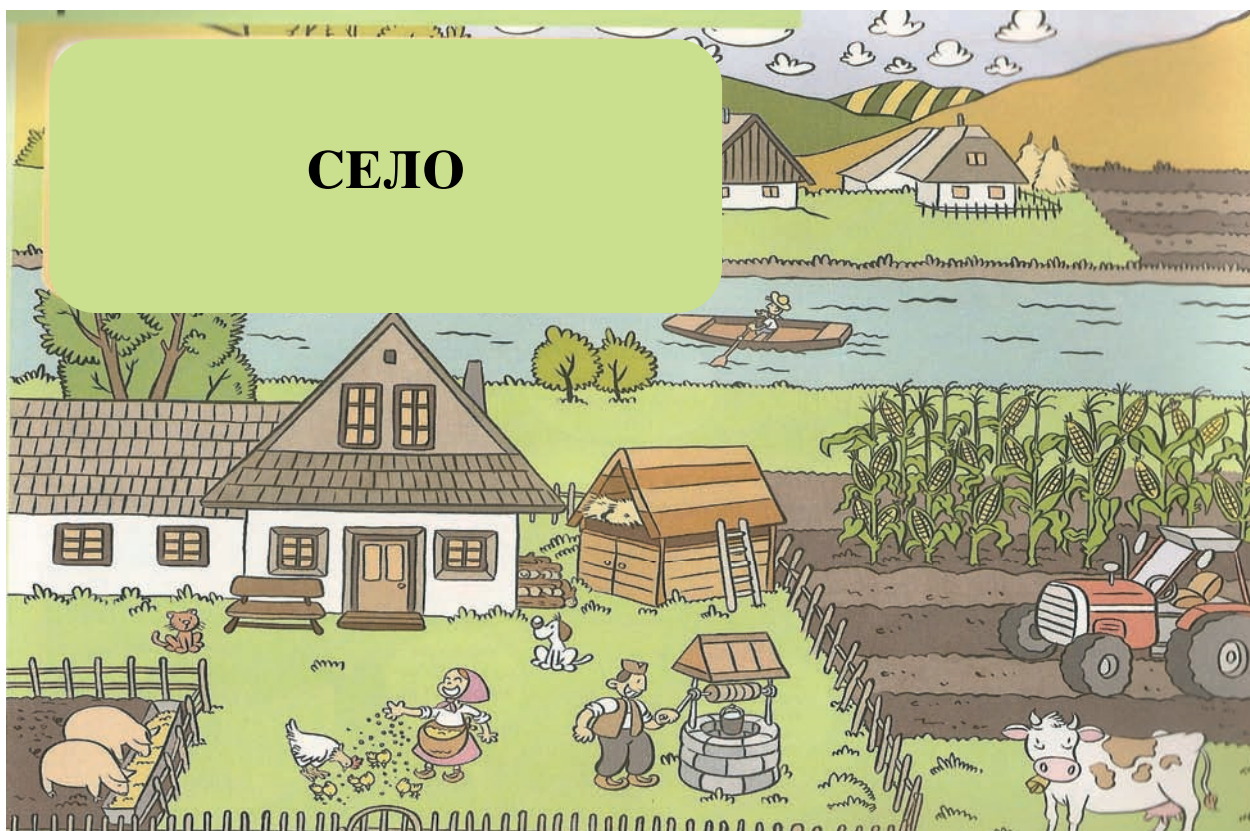
Ова е кревет. На креветот спијам.
Ова е бања. Во бањата се бањам.

ГРАД И СЕЛО

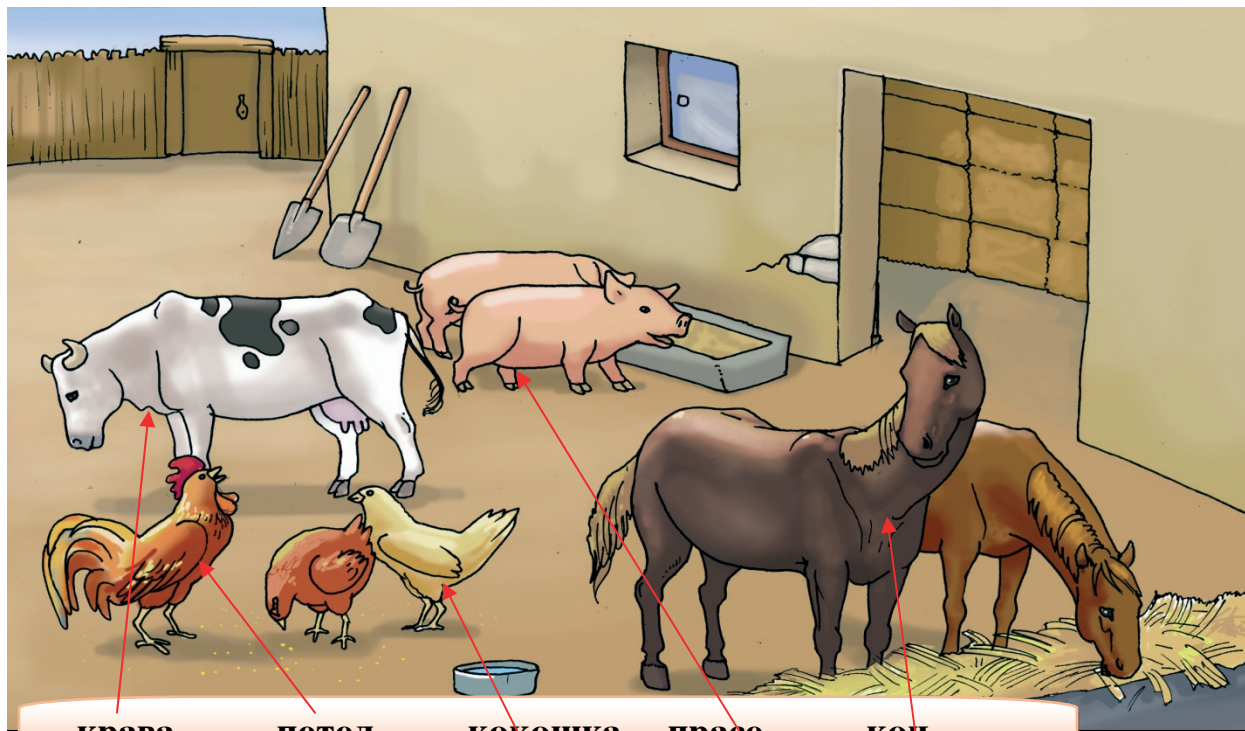
ГРАД

СЕЛО

ДОМАШНИ ЖИВОТНИ И ЖИВОТНИ ВО ЗООЛОШКАТА ГРАДИНА

крава

петел

кокошка

прасе

коњ

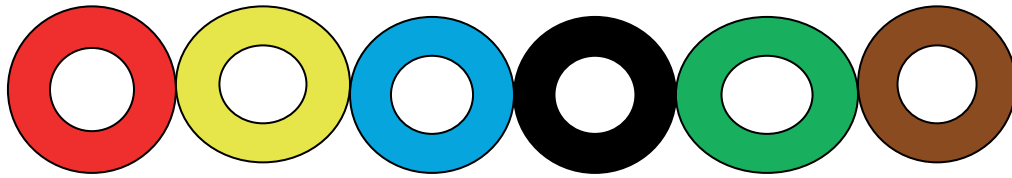
жирафа

мајмун

лав

волк

СЕКОЈА БОЈА ИМА ИМЕ

црвено

жолто

сино

црно

зелено

кафеаво

Вежби:

Руфи има црвени патики. Црвени патики има Руфи.

Жаре има зелени патики. Зелени патики има Жаре.

А Есат има сини патики. Сини патики има Есат.

А а

М м

И и

Е е

Мама има .

Ема има и .

Имам .

И Мими има .

Мима и Ема имаа   .

Мама има и .

Исто, слично или различно?

Аа Мм Ии Ее

Аа Мм Ии Ее

Направи споредба!

НАСМЕЈ СЕ (за учениците кои го разбираат македонскиот јазик):

Дедо и внук полнеле дупка со земја.

– Ајде внуче, фрли една лопата во дупката, – му вели дедото на внукот.

По некое време:

– Ајде, ајде, фрли уште некоја!

– Јас друга лопата не гледам.

М	и	м	а	
Е	м	а		
	и	м	а	
		а	м	а

мама Мима Ема ама има

А а

М м

Ц ц

Е е

Мама и Мима.

Ема и Миа.

Ема Мима мама има

елен

антена

еж

сонце

ама

ама

има

има

мама

мама

Ема

Ема

меее

меее

Мима и Ема имаа

Ема има

и

.

С с

Н н

Т т

О о

В в

**Тина и Симе се сами.
Тато, Мите и Ана наминаа.
Томи и Ване се сами.
Стасаа и Мите и Ема.**

Исто, слично или различно?

Сс Нн Тт Оо Вв

Ss Nn Tt Oo Vv

Направи споредба!

Тоа е Мето . Намина и Ване .

Ова е Ана .

носи Ема наминаа сами основа овен

Тони Ване носи семе Вито нови

					а	
			м	а	с	а
		с	е	м	е	
а	н	е	т	а		
		т	а			
		а				

Насмеј се:

(за ученици кои го говорат македонскиот јазик)

–Пецко, не треба да зборуваш толку брзо! – го советува мајката синот.

–Мамо, јас не зборувам брзо, туку ти брзо слушаш – одговорил Пецко.

С с

Н н

П п

О о

В в

Мама и татото имаат

Мама носи

со

Моме и Пана носат

Мима и Ване носеа семе.

Семето е носено.

оса

шава

нос

сом

P p

У у

J j

На тротинет

Јана има тротинет. Има и

Јане нема ни тротинет, ни

Јана се смее, а Јане.

Исто, слично или различно?

Pp

Уу

Jj

Rr

Uu

Jj

Направи споредба!

Ете, тато носи и

и тротинет, Јане! Не рони

J

ана
ане
аре
ас
уни

ма
сја
но
мо

j

но

и

о

а

шо

→ с

ш

мо

ш

амо

имо

с

ам

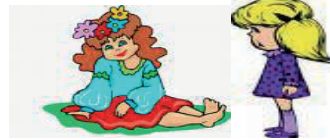
они

Р р

У у

Ј ј

Уснија и Есма во

Уснија носи марама со јатио ноеви.

Есма носи

. Има и

Е не ја и

Јана. И тата носи марама со ноеви.

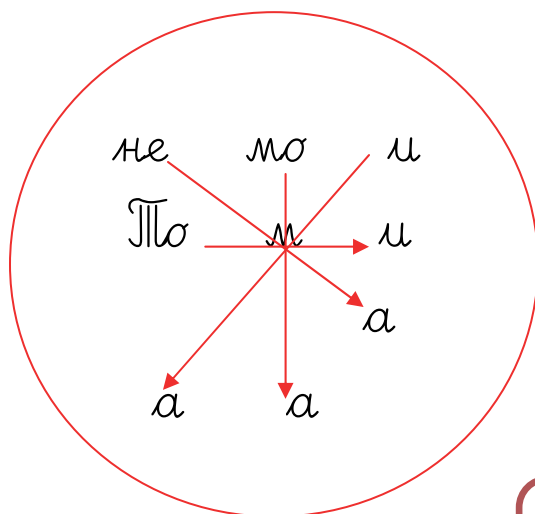
Сите се насмеани.

Ване

Уснија

Цмер

Емин

Роса е боса.

Уснија е сама.

Јован ора на нива.

РЕЧНИЧЕ ЗА МОЕ УЧЕНИЧЕ

ноеви или **ној** – птица тркачка што живее во Африка

Л л

Љ љ

Ш ш

Шемса шие на машина

Шемса шие на машина. Шие на Оља и кошула на Мишо.

– Шиј, Шемсо, само шиј.

– Машината не шие сама. Шие Шемса.

И Оља има машина. Таа шие на .

Машината на Леа е мала.

Тато носи машина. Ете машина и на Мила.

Мила соши марама. Сите се насмеани.

Л → ена
ето
ен

Исто, слично или различно?

Лл Љљ Шш

Ll ll Ll ll Sh sh

Направи споредба!

								*
					*	*	*	*
						*	*	*
					*	*	*	*
				*	*	*	*	*

Л л

Љ љ

Ш ш

Шеширот на Мишо
Шеширот на Мишо е на

— Мишо, Мишо, немаш шешир!

— Немам!

— Нешто шума. Шеширот, ,
 . Мишо се смее, се смеат и Ова и
Лена.

шума

шешир

шатор

машина

шума

шешир

шатор

машина

Г г

П п

З з

Исто, слично или различно?

Рр Уу Јј

Rr Uu jј

Направи споредба!

Виолината на Зоран

Зоран свири на виолина. Виолината на Зоран испушта убав глас. Сите слушаат, а Зоран свири, ли свири.

Зора се зори, а Зорана стои и слуша.

– Слушаш, Зорано, слушаш? Виолината на Зоран има мил глас.

– Слушам, мамо! Го слушам милиот глас на виолината.

З

има
оран
меј

В

иолина
етар
ера

	е од паунот, а	 е на	
	е на Перо.	 се за	
Јана има		Горан има	
Тамара има		а Мирјана носи	

Г ѝ

П ѝ

З в

ѝора

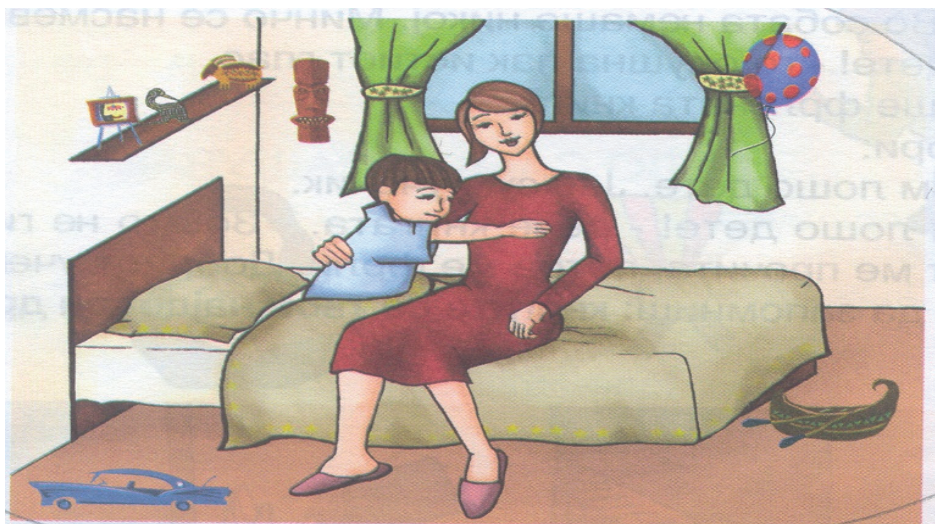
ѝиле

Зоран

Зоран сонн сон со змеј
Зоран сонн змеј со ѝламен во устѝаѝа. Се исплаши и
спѝана спѝаѝ во ѝоѝ.

- Шѝо сонн, Зоране? – ѝраша мама.
- Змеј, мама, змеј со ѝламен во устѝаѝа!
- Испушиѝаше ѝламен, мама!

ѝоа е само сон, сине! Сѝиј и сонн уѝав сон, мило.

Насмеј се со прашањата:

Го прашале волкот:

– Се плашиш ли од кучето?

– Не се плашам, само сакам да не ме лае.

Го прашале детето:

– Како го викаат волкот во вашето село?

– Па, тој и неповикан доаѓа.

РЕЧНИЧЕ ЗА МОЕ УЧЕНИЧЕ

пламен – огин

К к

Д д

Б б

ДИВИОТ ГУЛАБ

Исто, слично или различно?

Кк Дд Бб

Kk Dd Bb

Направи споредба!

Бубамара си стои на еден голем лист. Дивиот гулаб ја гледа, ја демне... Гладен е, ама, бубамарата е толку убава. Погледа наоколу.

–Ене нива. Мора да има и некои семки.

Гулабот летна. Дојде на нивата и се најде семе од сувите тревы. Го виде лебедот и тој слета до гулабот. Другарски си го поделија семето. Сити се, па си одлетаа кај своите јата.

РЕЧНИЧЕ ЗА МОЕ УЧЕНИЧЕ

демне–следи

К ж

2 д

Б д

Дедо Лимо донесе мед.

—Сладете се од медај! —вели дедо Лимо. Медој
ѝ ырават ычелитѝ. Пѝе се многу вредни. На
раката на внукот застаана бубамара.Тој ѝ лайна
медој и зайеа:

— Лети, лети, бубамаро,
каде одиш, каде летиш?
Донеси ми бубамаро...

— Што да ми донесе дедо?

—Мед, сладок мед! — дозаде дедо. Ситѝ седнаа да
јадај од слајкитот мед.

Трагите се од:

се од

се од

се од

Ч ч

Х х

Ќ ќ

Ж ж

Исто, слично или различно?

Чч Ќќ Хх Жж

Ѕѕ Qq Нн Zh zh

Направи споредба!

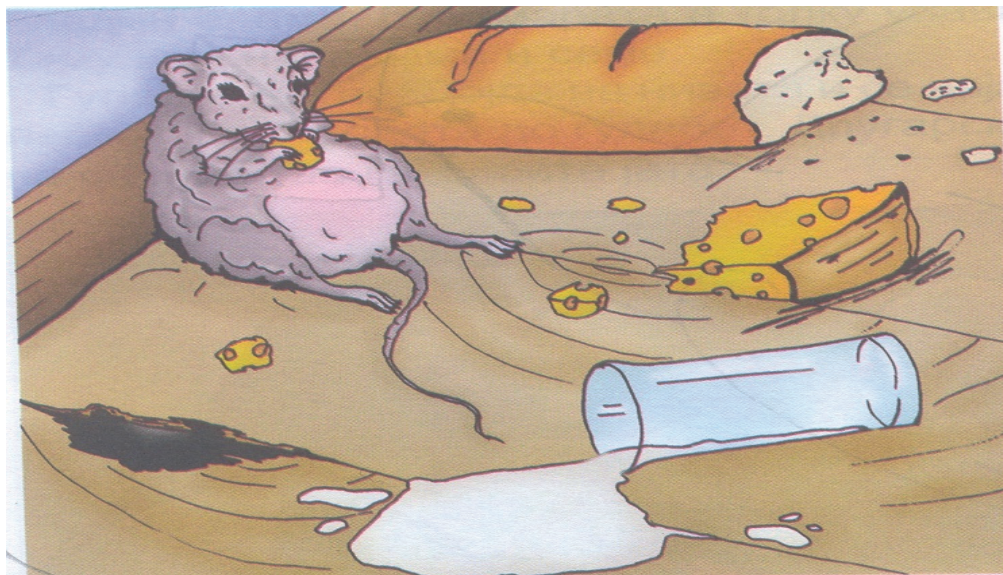
Лакомото глувче

Глувчето беше многу гладно. Почна да го гризе подот. Направи дупка и излезе низ неа. Најде леб, големо парче кашкавал и еден ќуп со млеко.

Толку многу се најде па му се направи stomacheto како балонче.

Сакаше да си оди дома, но... Stomacheto беше толку големо што не го собра во дупката.

Лев Толстој

куќа
чекан

ќуп
чаша

ќебе
чај

ќоше
чешма

свеќа
чајник

Мајката жаба

Мајката жаба здогледа комарец.

– Да скокнам и да го лапнам, – се мислеше жабата – ама гладно е и моето синче. Ќе го викнам.

– Жабуле мое мило, скокни и лапни го комарецот. Знам дека ништо не си јадело денеска. Комарецот е вкусна храна. Ајде мило!

Детето на жабата скокна и го лапна комарецот.

– Ти благодарам мамо за вкусната храна!

Брзозборка

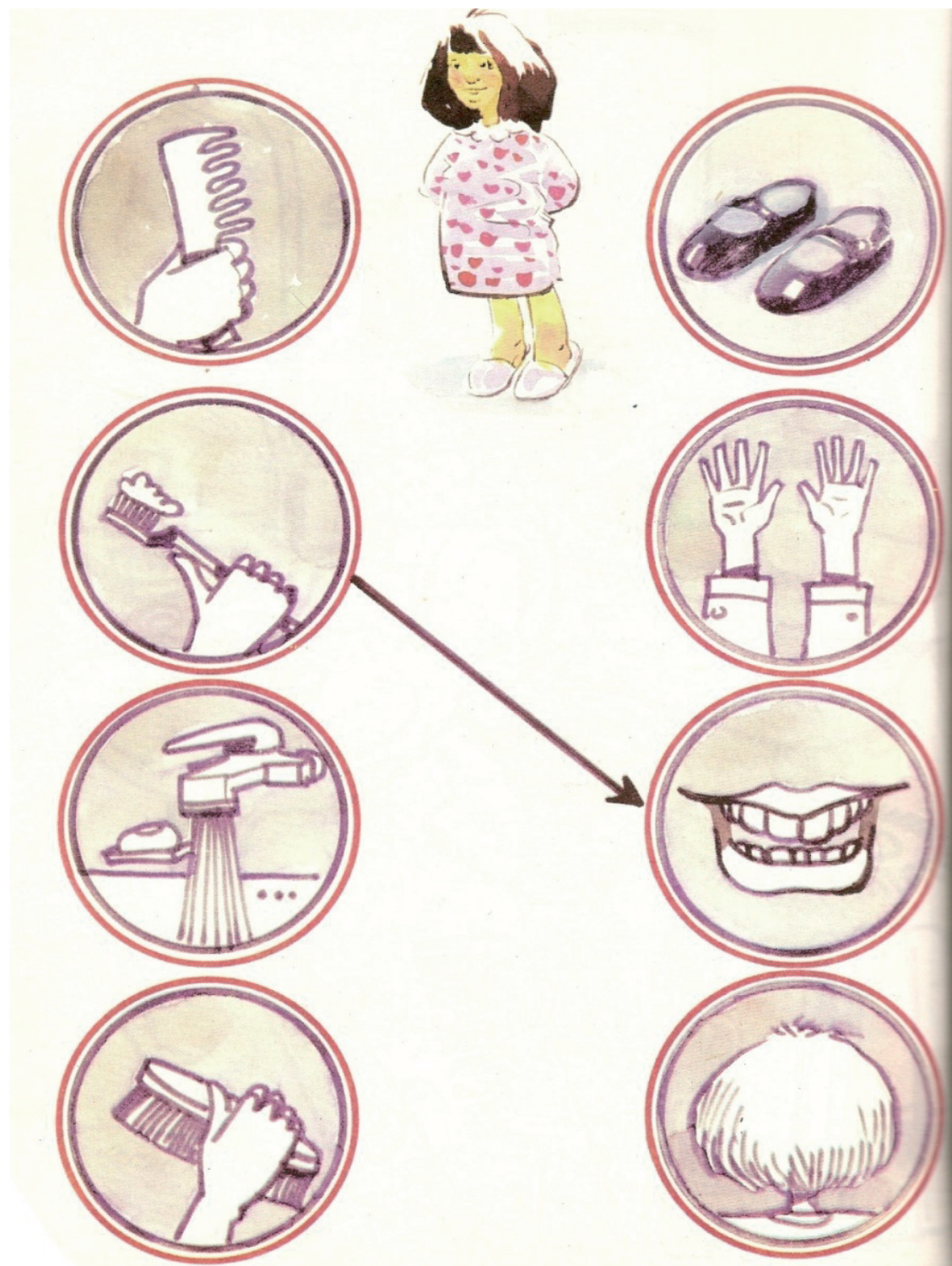
Една мачка
гони страчка,
ќе ја стигне,
ќе ја фати,
шарен опаш
ќе ѝ скрати.

РЕЧНИЧЕ ЗА МОЕ УЧЕНИЧЕ

гони –брка

КОЕ ЗА ШТО СЛУЖИ?

Вежби:

Со чешел се чешлам. Со вода се мијам. Со четка чистам чевли.

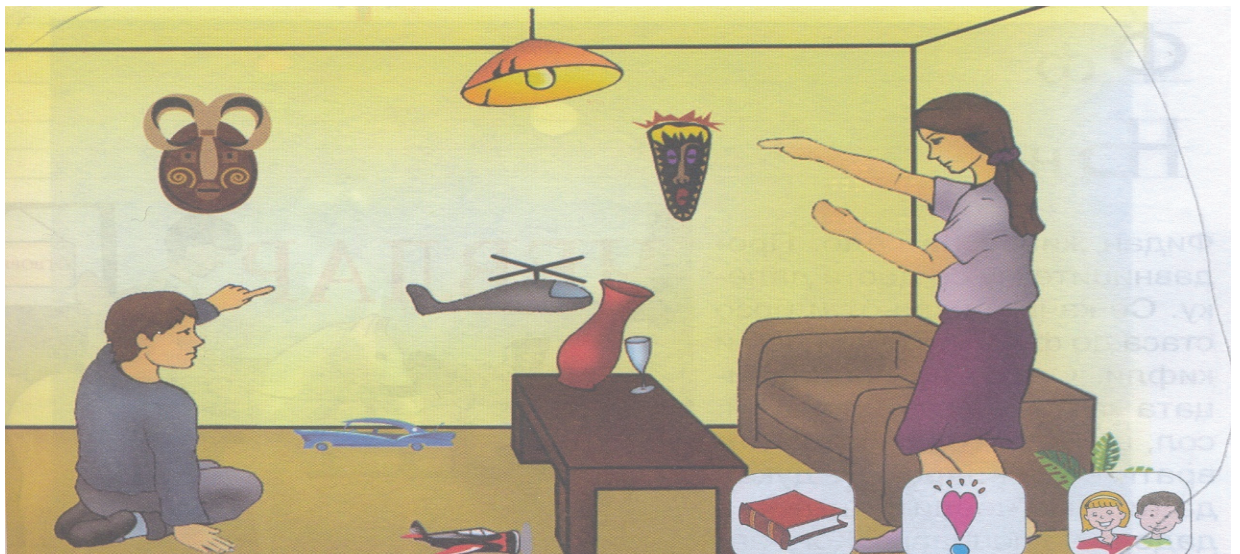
Ч.ч

К к

Х х

Ж ж

Хеликоптерот на Жарко

Жарко доби хеликоптер за роденден. Многу се изградува. Хеликоптерот работеше на батерии. Жарко го пушти во собата. Хеликоптерот почна да појскажнува како жаба па полети. Се вивна кон мустерот и го скриш, па кон чашите на масата. Се се најде испревертено. Сите се вознемирија.

— Жарко, што правиш? Исклучи го! — вивна мајка му. Жаре не знаеше како да го стори тоа. Се исплаши. Хеликоптерот интересна на подот и застана. Сите здивнаа.

Ф ф

Њ њ

Ц ц

Ѓ ѓ

Исто, слично или различно?

Фф Њњ Цц Ѓѓ

Ff Nj nj Cc Gj gj

Направи споредба!

НА СЕЛО

Фидан живее на село. Продавниците му се доста далеку. Се качи на коњот и брзо стаса до фурната. Купи леб и кифли. Отиде во продавницата за прехрана. Тука купи: сол, шеќер и грав. Потоа, наврати во чевларскиот дуќан за да ги зема чевлите што беа дадени на поправка. Кога набави сè, пак се качи на коњот и лесно се врати во селото.

Ф ф

Нъ

Ц ц

Ѓ ѓ

Во Њујорк

Фрасина ѓреба да оди во Њујорк. Таму работиати мајка и Цвета и ѓајко и Ѓорѓи. Се подготвиува забрзано. Се радува, ама и се ѓлаши од ѓолемноати ѓрад.

— Не ѓлаши се Фрасина. Њујорк е ѓолем ѓрад , ама ние сме со ѓебе. Ѓе видиши какју е убав ѓрадоати. — ја

ѓеши мајка и ѓреку ѓелефонскоати разѓвор.

РЕЧНИЧЕ ЗА МОЕ УЧЕНИЧЕ
Њујорк –град во Америка

НА СКИЈАЊЕ

Цветко и Ѓурѓа тргнаа на скијање. Требаше да се сместат во едно планинско село на планината Бистра. Автомобилот не одеше по угорнината па со себе ги носеа тешките ранци и скии. Ѓурѓа се измори, но не му кажа на Цветко. Сакаше да покаже дека е силна.

Кога дојдоа до куќата, Ѓурѓа седна на прагот и офна. Цветко само се насмеа. Тој знаеше дека товарот е тежок за Ѓурѓа.

Од вратата се појави Ѓорѓи. Во раката држеше ѓум со топло млеко.

– Ајде, Ѓурѓо, напиј се од млекото и ќе ти биде лесно.

– Е, ова не е Скопје, а планината не е Водно. За тука треба сила.–и рече Ѓорѓи.

Вежби:

–Прочитај го текстот изразно.

–Прераскажи го текстот според прашањата:

Каде тргнаа Цветко и Ѓурѓа? Каде требаше да се сместат?

Што носеа со себе? Каде седна Ѓурѓа? Кој ги дочека?

Што им понуди?

РЕЧНИЧЕ ЗА МОЕ УЧЕНИЧЕ
ѓум–старински метален сад за вода

S s

ОД КРАЈОТ ДО ПОЧЕТОКОТ

Ц ц

Исто, слично или различно?

Ss

Цц

Xx

Xh xh

Направи споредба!

Замижи со левото око и ќе видиш: едно златесто топче со две ножиња, две крилца, две очиња и трча низ дворот, се плетка низ тревата.

Затвори го левото око и ќе чуеш: Пи - пи - пи...мамо, гладно сум! Дај ми зрнце. Ископај ми црвче. сакам да пораснам. Пи - пи - пи!

Сега, пак замижи со десното око и ќе видиш: голем шарен петел со две нозе, две крилја, две очи и црвена креста на главата. Ко - ко - ко! Важно чекори низ дворот, а по него одат стотина кокошки.

Затвори го десното уво и ќе чуеш: Кукуриииигууу! Јас сум најточниот будилник. Ајде, мрзливци, утро е веќе, станувајте од сон!

Ете, така!

Во варосаниот сид има голем прозорец. Зад прозорецот – двор. Во дворот... Но, тоа веќе го рековме на почетокот.

Видеое Подгорец

Гатанка:

Сид сидосано, вар варосано.

Нигде дупка ни просирка.

(j - - - -)

S s

Сванко сванец

џамџија џиџи

сид

џед

Џ џ

свезга

џемџер

Џедоџи на Сванко е џразен.

Џивџанџи џивко џивка џо мајка си.

Зора џлеџе џемџер.

Јас возам џип.

Џинот е јунак од приказните.

Син, сон, син, сон,

свони школското свонче.

Свонко чита книга.

Свездите светат ноќе.

Свездана има џеб на јакната.

Ѓорѓи е џамџија.

Вежби:

Препиши ги речениците со ракописни кирилични букви.

Состави реченици со поврзување на зборовите и препиши ги со ракописни кирилични букви.

Вредната мачор собира мед.

Мрзеливиот пчелка спие.

Гордиот мравка кукурика.

Вредната петел собира храна.

Големиот телефон е шарена.

Црвениот топка фати глушец.

Фудбалската мачор засвони.

ГОВОРНА ВЕЖБА – КАДЕ, ШТО ИМА ?

Вежби:

Што има во текстилните продавници?

–Во текстилните продавници има: маички, кошули, фустани...

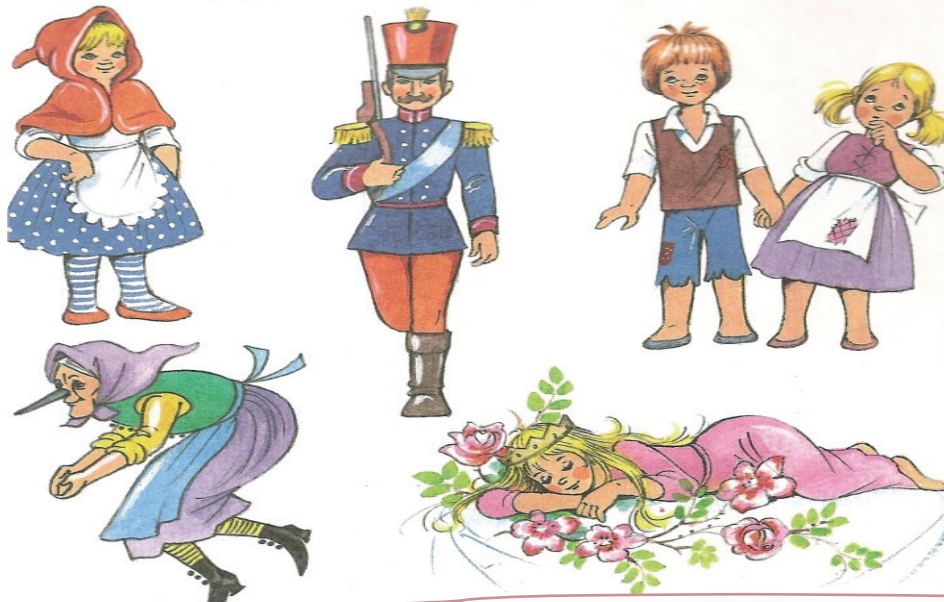
Каде купуваш маички, кошули, фустани... ?

–Маички, кошули, фустани се купуваат во текстилните продавници.

ГОВОРНА ВЕЖБА
СЕКОЈ ЛИК ОД ПРИКАЗНИТЕ ИМА СВОЈ ПРЕДМЕТ

Погледај, размисли и одговори

Илустрациите се од познати приказни. Погледај ги илустрациите и размисли кој предмет кому припаѓа!

Вежби:

Од кои приказни се илустрациите?

Кој предмет им припаѓа на Ивица и Марица? На Ивица и на Марица е колачето! Колачето е на Ивица и на Марица.

Прераскажи ја приказната што ја избра!

На часот по ликовно образование обиди се да илустрираш една од понудените приказни!

МАКЕДОНСКА АЗБУКА

А а	Б б	В в	Г г	Д д	Ѓ ѓ
Аа	Бб	Вв	Гг	Дд	Ѓѓ
Е е	Ж ж	З з	С с	И и	Ј ј
Ее	Жж	Зз	Сс	Ии	Јј
К к	Л л	Љ љ	М м	Н н	Њ њ
Кк	Лл	Љљ	Мм	Нн	Њњ
О о	П п	Р р	С с	Т т	Ќ ќ
Оо	Пп	Рр	Сс	Тт	Ќќ
У у	Ф ф	Х х	Ц ц	Ч ч	Џ џ
Уу	Фф	Хх	Цц	Чч	Џџ
Ш ш					
Шш					

Македонската азбука се вика **КИРИЛИЦА**. Има 31 буква.

Во македонскиот јазик се чита како што е напишано, а се пишува како што се зборува.

Кирилицата ја напишале учениците на Св. Кирил, а името ѝ го дале како благодарност кон својот учител.

Кирилицата има пет букви помалку од албанската латиница.

**Сега знам
да читам!**

**А, што сакаш
најмногу да
читаш?**

**Раскази, басни,
бајки, гатанки,
брзозборки, песни...**

**Живеам во
Македонија и
сакам да го
зборувам
македонскиот
јазик.**

РАСКАЗ ВО СЛИКИ БОЛНОТО ВРАПЧЕ

Да поразговараме

Кажи што се случува на секоја илустрација одделно!

Дај им имиња на децата и следејќи ги нивните постапки направи приказна!

Како ја оценуваш нивната постапка?

Гатанка

Ни вретено има,
ни за фурка знае,
а, вредна е преде,
ко предачка да е.

(м - - - -)

МОЕТО СЕМЕЈСТВО

Да поразговараме

Што гледаш на оваа илустрација?

Играш ли и ти на компјутер?

Кои игри ги играш?

Колку членови има твоето семејство?

Кажи ги имињата и презимињата на членовите на твоето семејство!

Ги употребуваш ли често зборовите: *молам, благодарам, се извинувам*?

Ги употребуваш ли тие зборови и со другарчињата ?

вежби:

Што прави таткото? – Таткото чита. Тој чита.

Каква е топката? –Топката е шарена. Таа е шарена.

Каде седи малото дете? – Детето седи на подот. Тоа седи на подот.

Задача:

Напиши ги имињата и презимињата на членовите на твоето семејство со кирилични ракописни букви!

ПОМАГАМ ВО ДОМОТ

Да поразговараме

Кој, што работи?

Како помагаш ти во твојот дом?

Кои зборови одговараат за овие деца: лоши, неуредни, уредни, вредни, воспитани.

Задача:

За секоја илустрација напиши по една реченица!

Прочитај ги зборовите и препиши ги само имињата на оние предмети или апарати што се опасни доколку си играш со нив: **шпорет, лажица, штекер, вентилатор, плин**. Што друго не смееш да фаќаш?

ТРИТЕ СЕСТРИЧКИ

Мајката ги замоли своите ќерки да ја исчистат куќата.
– Јас вчера чистев– рече најстарата ќерка.

– Јас подоцна ќе работам! – рече средната ќерка.

Најмалата ништо не рече, туку веднаш се зафати за работа. Откако убаво ја исчисти куќата, го направи и ручекот.

Кога мајката се врати од работа, девојчињата радосно се стрчаа кон неа. Таа во рацете држеше три јаболка.

– Чекајте малку! – им рече мајката на двете постари ќерки.

– Ти вчера јадеше, а ти ќе добиеш подоцна. Но, затоа пак, вашата сестра ќе ги добие сите три јаболка, затоа што денес сама работеше за тројца.

Григор Макунџ (Молдавија)

Да поразговараме

Што ги замоли мајката своите ќерки? Со кој изговор постарите ќерки ја избегнаа работата?

Вежби:

Што рече најстарата ќерка? – Јас вчера чистев.

Со кои зборови се оправда средната ќерка?

Што направи најмалата ќерка?

РОДЕНДЕН

Томе сам си играше на улица. Сите негови другарчиња беа кај Трајче на роденден.

– Ајде, Томе, да не задоцниме на роденден! - го викна Ванчо, кој штотуку излезе од дома.

– Јас нема да одам. Немам пари да купам подарок - тажно рече Томе.

– Слушај, јас носам два подарока. Еве, чоколадото подари го ти, а јас ќе го подарам шахот – предложи Ванчо.

Само неколку мига подоцна, меѓу гостите на роденденот, се слушаше и гласот на Томе.

Да поразговораме

Каков другар е Ванчо?

Зошто Томе не можел да оди на роденден?

Како е решен проблемот со подарокот?

Каков другар си ти?

Александар Појовски

Да имаш висџински другар не е лесно, зашто треба да си полн со љубов и чесносџ.

ЕСЕН

Да поразговараме

- Каде одат птиците во есен?
- Кои промени ги забележуваш кај дрвјата во есен?
- Кои бои на природата ги забележуваш во есен?
- Што има најмногу по пазарите?
- Што работат луѓето во поле?
- Што се прави од зеленчукот и од овошјето?

Задача:

Собери разни листови, плодови, семиња, па на часот по ликовно образование направи слики.

ЕСЕН

Есента е детенце мало
везден што игра и плаче,
додека дожденце жално
му капе низ раче.

Кога ветрот како стадо
почне да се шири,
есента е овчарче младо
на шупелка што свери.

Рисџо Давчевски

Да поразговораме

Со што е споредена есента?

Задача:

Научи ја песната напамет и кажи ја изразно!

Направи автодиктат на песната!

НАЈУБАВИ РАЦЕ

На брегот на една река седеле три жени и се фалеле дека нивните раце се многу убави.

Од некаде наишла една саката, гладна старица. Ги замолила да ѝ дадат нешто за јадење. Наместо да ѝ дадат нешто, тие ја запрашале:

–Речи ни, бабо, која од нас има најубави раце?

–Првин нешто да каснам па ќе ви кажам,– рекла бабата па се оддалечила.

Понатаму на брегот седела сиромашна селанка.

–Гладна сум! Ако имаш некое залче, нахрани ме!

–Земи мајчице! Имам малку храна, земи ја половината.

Старицата каснала, се напила вода и ѝ заблагодарила на селанката. Ја фатила за рака и ја однела кај трите жени.

–Еве, сега ќе ви кажам кои раце се најубави. Црните раце на оваа сиромашна жена што ме нахрани, илјада пати се поубави од вашите нежни негувани раце.

Индиска приказна

БРОЕНКА

Бумбар, бумбар,
дебел, црн,
застанал на еден трн,
да одмори и да здивне,
да искашла и да кивне.
Два – три пати кивнал,
се одморил и здивнал,
а потем од цвет на цвет
пак забрмчил в лет.

Да поразговараме

Каде се сретнале жените?

Со што се фалеле тие?

Што побарала старицата?

Кој ѝ дал храна на старицата?

Зошто рацете на сиромашната селанка се најубави?

Задача:

Препиши ги речениците на старицата со македонска кирилица!

ЗАСЛУЖЕНА ЧОРБА

Дојде есента. Ветрот во шумата ги разнесуваше сувите лисја. Костените оголеа, а брезите и јасиките добија позлатена боја.

Утрото осамна свежо. Од остриот ветер на малите деца им се вцрвија прстињата. Пјер, Бабета и Жан сакаа да соберат суви лисја, што ќе им послужат како постела на козата Белка и на кравата Црвенка. Пјер зеде кошничка, Бабета торба, а Жан ги следеше со количка.

Слегоа трчајќи низ падините. На работ од шумата сретнаа и други деца од селото, кои исто така беа тргнати да собираат суви лисја за зимата.

Тоа не е игра, тоа е работа.

Но, немојте да мислите дека овие деца се тажни зашто работат. Работата е сериозна и не е тажна.

Сега тие се на работа. Момчињата работат молком, додека девојчињата дрдорат, полнејќи ги своите торби.

Сонцето што се искачува по небото, пополека го затоплува полето. Од покривите на куќите се крева чад, лесен како здив. Децата знаат што значи овој чад. Чорбата од грашок веќе се вари во тенџерето. Уште еден преграб суви лисја и малите работници ќе појдат в село. Угорнината е тешка. Свиткани под торбите или наведнати над количките, тие ја чувствуваат топлината на испотените чела.

Пјер, Бабета и Жан застануваат да се одморат. Ги храбри мислата дека дома ги чека чорбата од грашок. Тешко дишејќи, најпосле стигнуваат дома. Мајка им ги чека на прагот и им подвикнува:

- Дечиња, чорбата е готова!

На нашите пријателчиња таа многу ќе им се допадне, бидејќи ниту една чорба не е толку вкусна, како онаа што е заслужена.

Да поразговораме

Кое годишно време е опишано во текстот?

Каде се одвива дејството?

Кој ги разнесе лисјата од дрвјата?

Кој ги собира паднатите лисја?

Зошто служат собраните суви листови?

Што добија, како награда за својата работа?

Зошто чорбата била толку слатка?

Кога и вие сте си ја заслужиле вашата чорба?

Која е вашата најважна работа?

Што друго работите дома?

Анаџол Франс

ГАТАНКА

Кај што ќе мине—

сè е позлатено,

кај што ќе згазне—

сè е разматено.

(Е---) *Видое Подгорец*

РЕЧНИЧЕ ЗА МОЕ УЧЕНИЧЕ

оголеа

молком

преграб

Прашања со смешни одговори:

Може ли петелот да се нарече себеси птица?

По што трча кучето?

„Друѓарче“ 1979

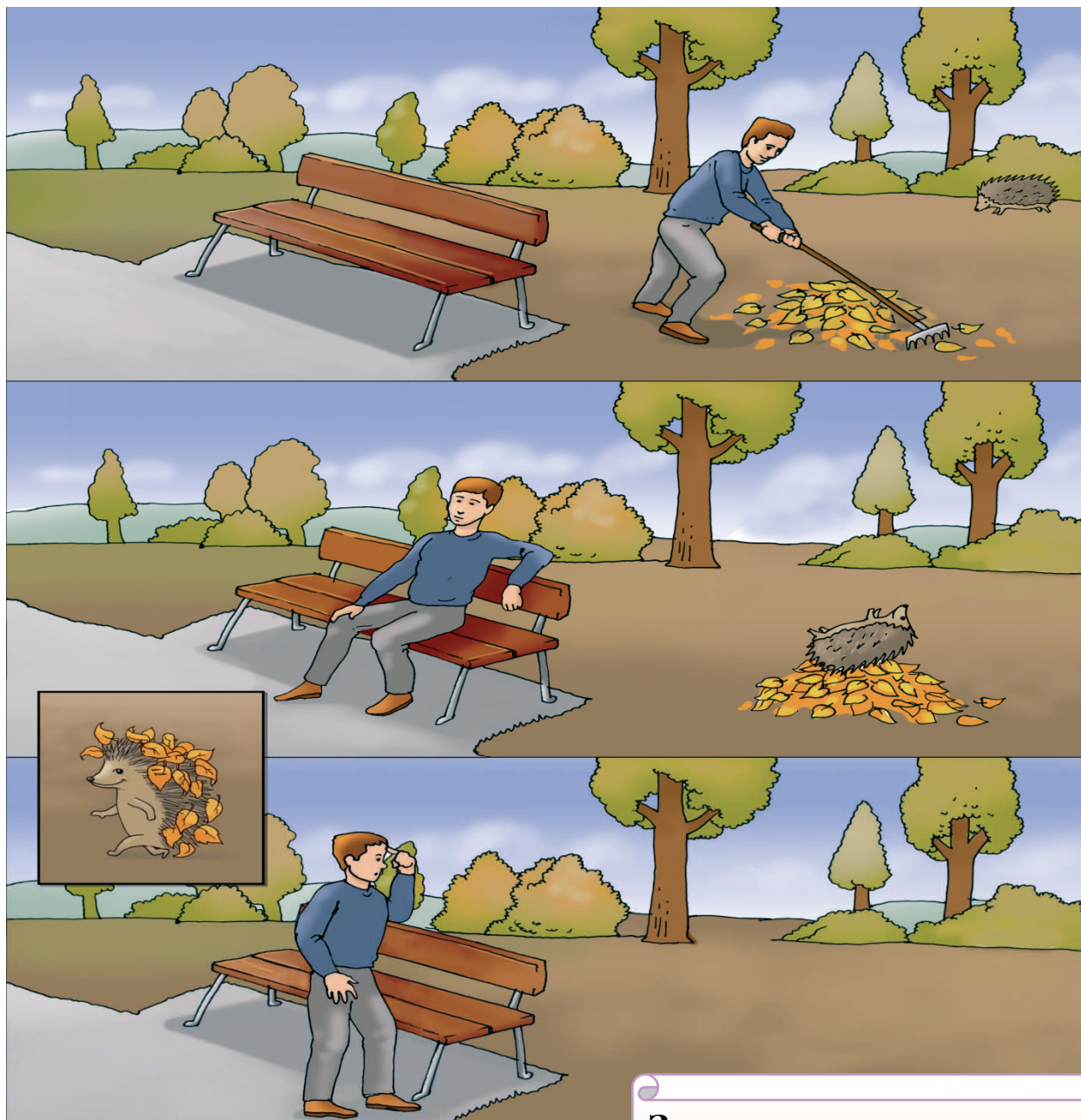
Одговори: Не, затоа што не умее да зборува.; Трча по земјата.

Јазично катче

Потсети се!

Провери го своето
знаење за именките!

ПРИКАЗНА ВО СЛИКИ
ЕЖ ВО СУВИ ЛИСЈА

Да поразговораме

Кои ликови ги среќаваш во приказната?

Кога се случува настанот што е прикажан?

Каде ежот ја минува зимата? За што му служат сувите листови?

Зошто е замислен човекот што собираше суви листови?

Задачи:

За секоја слика напиши по две–
–три реченици!

Прераскажи го расказот!

ОПИШИ ГО ПРЕДМЕТОТ

лица: учителка и деца

сцена: училница

Учителката: Се загуби, се загуби, еден предмет многу важен.

Митре нашол една капа, на кого е, нека каже?

Децата: Ја знаеме, ја знаеме, па да не губиме време.

Кажуваме—на Агим е, дајте му ја да ја земе.

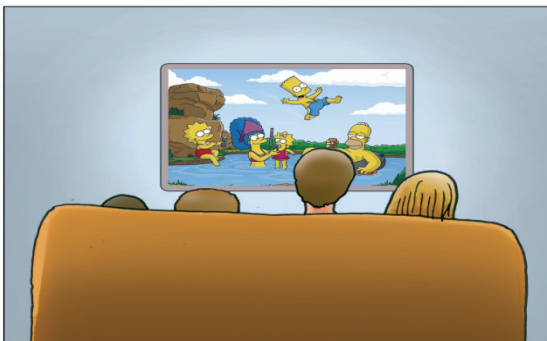
Агим: Благодарам (ја зема капата, ја разгледува и ја опишува: Црна е, од платно со тврда сенка. Се носи на глава).

Играта продолжува со многу предмети и со имиња на децата што се наоѓаат во училницата.

Задача:

Опиши го предметот што го доби.

КАКО ГО ПОМИНУВАМ ДЕНОТ

Да поразговораме

Како го поминуваш денот?

Во колку часот легнуваш? Кога стануваш? Кога учиш? Кога играш?

Колку часа има едно деноноќие?

Колку часа трае денот, а колку ноќта?

СЕДУМ ДЕНА

Доаѓаат седум дена,
доаѓаат сè на смена:
Првиот минува и проаѓа,
а по него втор доаѓа.
Штом вториот ќе помине
и третиот ќе намине.
И за него место нема,
четвртиот му го зема.
Четвртиот ќе одлета,
а петиот ќе долета.
И тој така ќе си оди,
па шестиот ќе се роди.
По шестиот и седмиот,
еве тој е последниот.

Боро Сиџниковски

Да поразговораме

Кога се употребува зборот седмица?

Кој е третиот ден во седмицата?

Како ги користиш деновите сабота и недела?

Кажи ги по ред деновите во седмицата!

ДЕВОЈЧЕТО СО КУКЛАТА

Јура влезе во автобусот и седна на празното седиште. По Јура влезе еден војник. Јура веднаш стана:

- Седнете, ве молам!
- Седи си! Седи си! Јас еве овде ќе седнам.

Војникот седна зад Јура. Во автобусот влезе една бабичка. Јура сакаше да ѝ го отстапи своето место, но едно друго дете го претекна.

„Не се покажав најдобро“ – си помисли Јура.

Од вратата влезе едно девојче. Тоа стискаше во преграатката свиткано ќебе, од кое сиркаше детско капче. Јура рипна.

- Седнете, ве молам!

Девојчето климна со главата, седна и размотувајќи го ќебето извади голема кукла.

Патниците се засмееја, а Јура поцрвене.

- Јас помислив дека таа носи дете, – промрморе тој.

Војникот го почука по рамото:

- Ништо, ништо! И на девојчињата треба да им се отстапува место! Уште повеќе на девојчињата со кукли!

Валенти́на Осеева

Да поразговараме

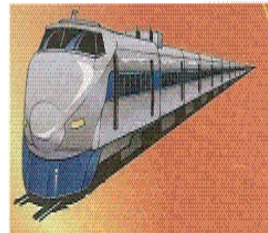
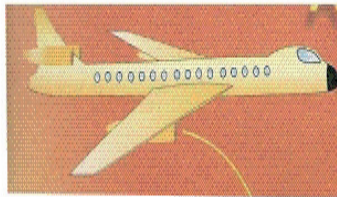
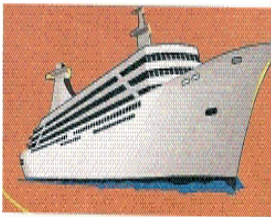
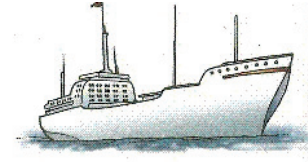
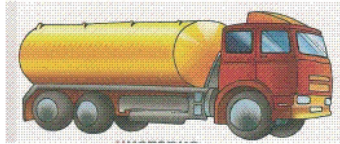
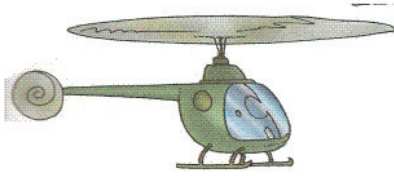
За кого се зборува во расказот?
Какво дете е Јура?
Како се однесуваш ти во автобус?

Задача:

Прочитај го делот од расказот каде се опишани постапките на Јура!

САКАМ ДА ПАТУВАМ

Да поразговораме

Девојчето патувало со автобус.

Со кои други превозни средства може да се патува?

По што се движат авионот, бродот и автобусот?

Како се вика човекот што вози авион?

Кој управува со бродот?

Кој ги проверува картите во возот? Кој се грижи за патниците во авионот?

ТОРБА СО ЗЛАТНИЦИ

Гайанка:
Ойвори ја – зборува,
Зайвори ја – молчи.

Влатко ја праша баба си:

- Бабо, кој е најбогат на светот?
- Царевите од приказните! – бргу одговори баба му.

Влатко се замисли и повторно праша:

- А можам ли јас да бидам богат?
- Ти и сега си многу богат, Влатко! – рече баба му. – Имаш полна торба со златници.
- На која торба мислиш бабо?
- Па, на училишната!

Влатко се замисли. Повеќе не ја прашуваше баба си. Тој долго ја гледаше училишната торба.

Вера Бужарова

Поговорка:

**Секоја прочишана
книга е еден
злајник. Ако
прочишаш многу
книги ќе бидеш
многу богај.**

Вежби:

Што ја праша Влатко баба си? – Кој е најбогат на светот?

Што му одговорила баба му? – Царевите од приказните.

Дали е богат Влатко? – Влатко е богат затоа што има полна торба со книги.

КОЈ, КАКО СЕ ВИКА

Децата го прашале коњчето:

– Зошто те викаат Ветрец?

– Затоа што трчам брзо како ветер!

– А зошто тебе те викаат Несилка? – ја прашале кокошката.

– Бидејќи несам јајца.

– Зошто тебе те нарекле Ранобудник? – го прашале петлето.

– Бидејќи ве будам секое утро со својата песна.

– А, тебе, магаренце, зошто те викаат Тврдоглавко?

– Не кажувам! – одговорило магаренцето и тропнало со копитото по земјата.

Семјон Коџан

Вежби:

Како го викале коњчето?

Кој е ранобудник?

Какво е магарето?

Прочитај ги речениците со кои децата прашуваат!

Кој знак стои зад тие реченици?

Како се викаат тие реченици?

Задача:

Постави прашање за да ги добиеш овие одговори:

– Затоа што трчам како ветер.

– Децата го прашале коњчето.

– Бидејќи ве будам со мојата песна.

РЕЧНИЧЕ ЗА МОЕ УЧЕНИЧЕ
несилка–птица штонесе јајца

Од јазикот

Пронајди ги прашалните реченици!

ЖДРЕБЕНЦЕ

Кога беше малечок, Андреј ме молеше вака:

– Мамо, те молам, купи ми жолто пиленце!

– Не може. Што ќе правиме со него? Гледаш ли колку ни е тесен станот?

– Тогаш, купи ми кученце!

– А, каде ќе му ја ставиме куќичката на кученцето, кога си немаме ниту балкон, ниту двор? – прашав.

– Се сетив, ќе ми купиш ждребенце – ми рече тој решително. - Ќе си го јавам по патот, а пат секако имаме!

Крисџина Бренџиова (Словенија)

Да поразговараме

Кој е главен лик во расказот?

Каква желба имал Андреј?

Која е мајката на ждребето?

Што те насмеа во овој расказ?

Задача:

Прераскажи го расказот во тетратката, со ракописна кирилица!

Од јазикот

Пронајди ги извичните реченици!

КОЛКУ ДА СЕ ЗБОРУВА?

Диз Дин го прашал својот учител:

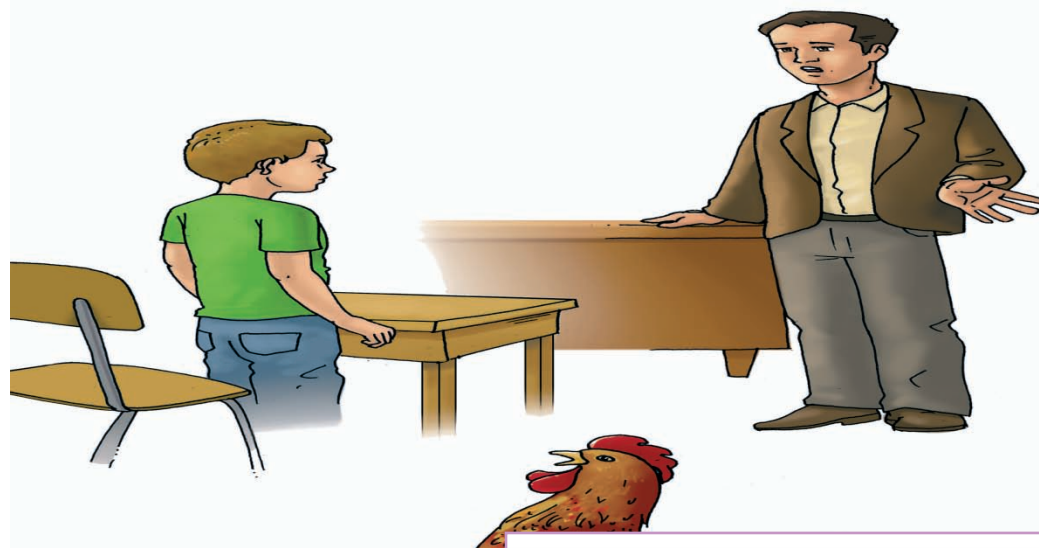
– Учителе, дали треба многу да зборувам или малку?

Учителот одговорил:

– Жабите во барите крекаат по цел ден, додека не им пресушат устите. Но, никој не им обраќа внимание. Петелот кукурика само на разденување. Ќе викне два– три пати кукурикуу и сите го слушаат. Сите знаат дека, штом ќе запее петелот скоро ќе се раздени.

Значи, **треба да се зборува толку колку што е потребно.**

Кинеска народна приказна

Изразување и творење

Прераскажи ја приказната според планот:

Што го прашал Диз Дин својот учител?

Кои примери му ги објаснил учителот?

Колку треба да се зборува?

*Кога еднаш ќе го речеш:
може како нож да сече,
да засладува, да боли,
Но, ошшами кај го
праќаш.*

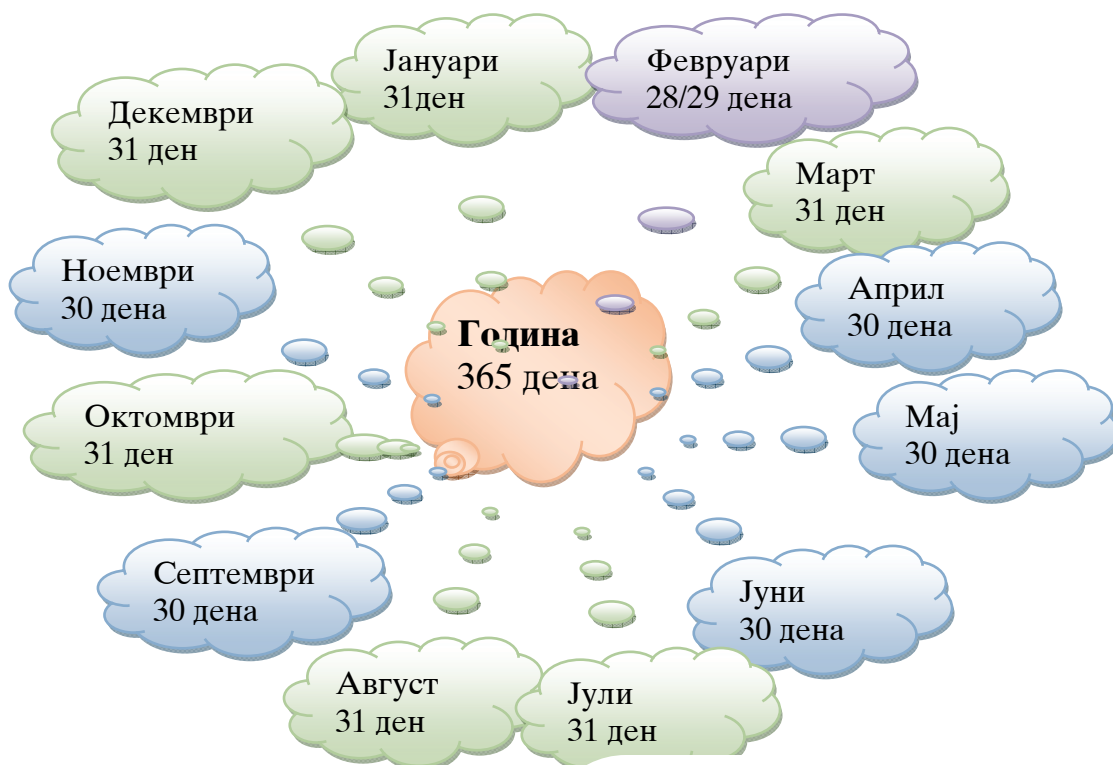
*штој никогаши не се враќа.
(збор)*

*Поука: Размисли пред да
изговориш!*

Поговорка:

Мудриот малку збори– многу швори!

ГОДИНА, МЕСЕЦИ, ДЕНОВИ

ГОДИНА

Дванаесет сложни браќа
во неа се вселиле
на четири годишни времиња
тие се поделиле,
а секое време свое име има:
пролет, лето, есен и зима.

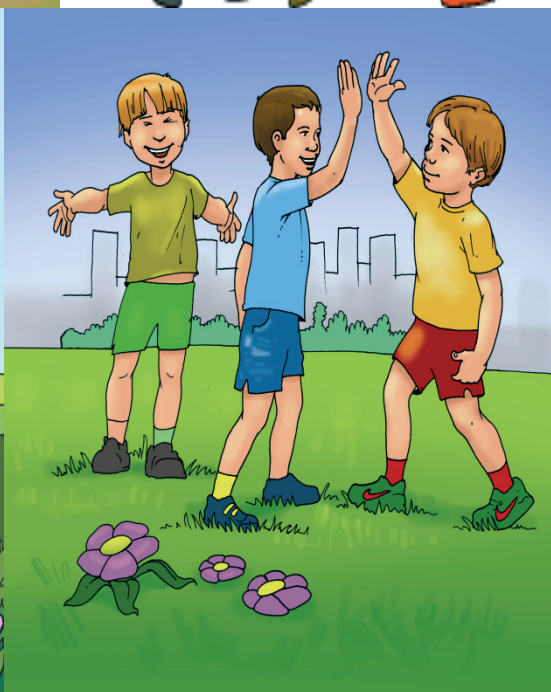
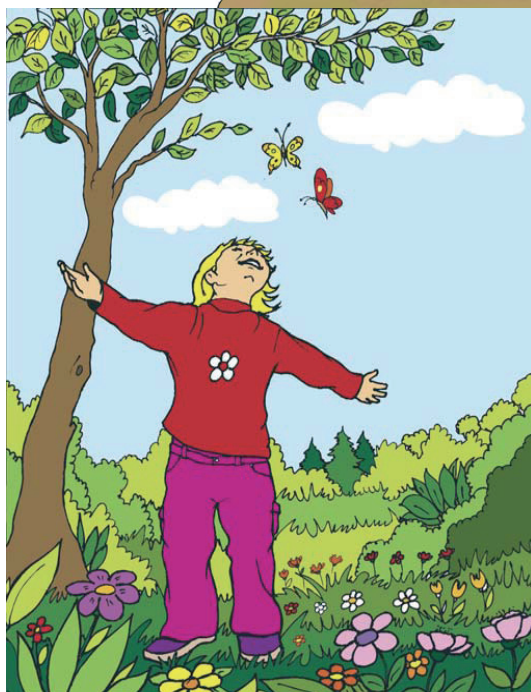
Да поразговараме

Колку месеци има во една година?
Кажи по ред, како следуваат месеците!
Колку дена има во месец февруари?
За која година се вели дека е престапна?
Кои месеци имаат по 31 ден?
Во кој месец почнува, а во кој месец завршува учебната година?

МЕСЕЦИТЕ

Јануари од настиња пати,
Февруари мрзне што ќе фати,
Март кон сонцето гледа,
Април килим постила од трева,
Мај цветно оро води,
Јуни бос низ поле оди,
Јули жнее жито,
Август на плажа нè вика,
Септември во школо ита,
Октомври дожд од облак вика,
Ноември пожелте сè што виде,
Декември со Дедо Мраз ни иде.

ГОДИШНИ ВРЕМИЊА

Да поразговораме

Колку годишни времиња се менуваат во една година?

Во кое годишно време имаш најмногу време за играње?

Кажи сè што знаеш за секое годишно време!

НАЈУБАВИОТ ПЛОД

Еден татко ги испратил своите три сина во далечни места, да му ги донесат најубавите плодови.

По некое време синовите се вратиле. Првиот син донел многу ретко овошје, какво што не растело во нивната земја. И вториот син донел зеленчук што го немало во нивниот крај. Само најмалиот син не донел ништо со себе.

– Каде се твоите плодови, синко? – го прашал таткото.

– Моите плодови допрва треба да родат, зашто јас парите што ми ги даде ги потрошив, учејќи во едно училиште – одговорил најмалиот син.

– Така е, за човек нема поубав плод од знаењето – рекол таткото и радосно го прегрнал сина си.

Албанска народна приказна

Да поразговараме

Каде ги пратил таткото своите синови?

Што донеле тие?

Кој од трите сина донел највреден плод?

Зошто таткото рекол „ За човек нема поубав плод од знаењето “?

Кажи како ги разбираш поговорките:

Учениоџи човек е најбоџаџи.

Никој учен не се родил.

Човекоџи учи додека е жив.

Задача по нивоа:

1. Препиши ги речениците во кои се кажува што донел од пат секој од синовите!

1. Прераскажи го расказот!

ЧОВЕКОТ УЧИ ДОДЕКА Е ЖИВ

1. Одамна, многу одамна, си живеел еден старец. Сите го познавале и го почитувале, зашто бил многу мудар. Но, често велел:

–Човек треба да учи додека е жив!

2. Една зимска ноќ старецот си седел покрај огништето. Ненадејно некој затропал на врата.

–Влези! – рекол старецот.

На прагот се појавило едно девојче.

– Дедо, – му рекло девојчето – дома ни изгасна огнот. Дај ни неколку жарчиња да го потпалиме пак.

– Добро, девојченце, Ќе ви дадам. Но, како ќе го пренесеш жарот до дома? Имаш ли некој сад?

– Немам.

– Тогаш, како ќе го однесеш до дома?

– Ќе го однесам во раце!

– Ќе се изгориш!

– Нема да се изгорам, ќе видиш...

3. Девојчето се наведнало, си ставило од ладната пепел врз дланката, а врз неа, две поголеми жарчиња. Му заблагодарило на старецот и си заминало. Старецот останал да се чуди и си рекол:

– Колку било тоа едноставно. Значи, и од дете може човек да научи нешто.
Навистина, **човек учи додека е жив!**

Романска народна приказна

Да поразговараме

Кога се одвива дејството во приказната?

Кој дошол кај дедото една зимска ноќ?

Зошто дошло девојчето?

Како го однело жарот до дома?

Што рекол старецот?

Задачи:

Приказната е поделена на три дела (слики). За секоја слика кажи по една до две реченици и напиши ги во тетратката.

Изразување и творење

Опиши го старецот така, како што го замислуваш!

Употреби ги зборовите: со бели коси, збрчкано лице, малку поднаведнат од староста.

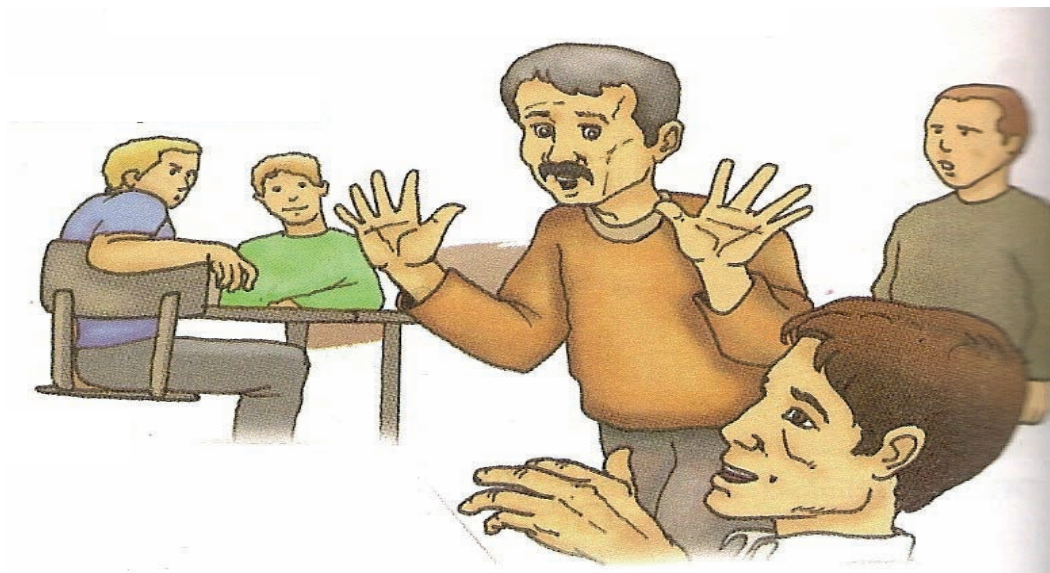
НАСМЕЈ СЕ!

– Каков подарок сакаш, торта или автомобилче?

– Купете ми тортобилче!

НЕШТО ШУШНА

Дошол еден човек во меана и почнал да раскажува:

- Луѓе, видов волци, беа десет.
- Не е можно! – се јавил еден од присутните.

Човекот се замислил па намалил на девет. Па на осум и така дошол до еден. Кога ни на тоа не му поверувале тој ги кренал рамениците и рекол:

- Паа, нешто шушна, јас помислив дека се волци, и тоа десет.

Народна ѝриказна

Да поразговараме

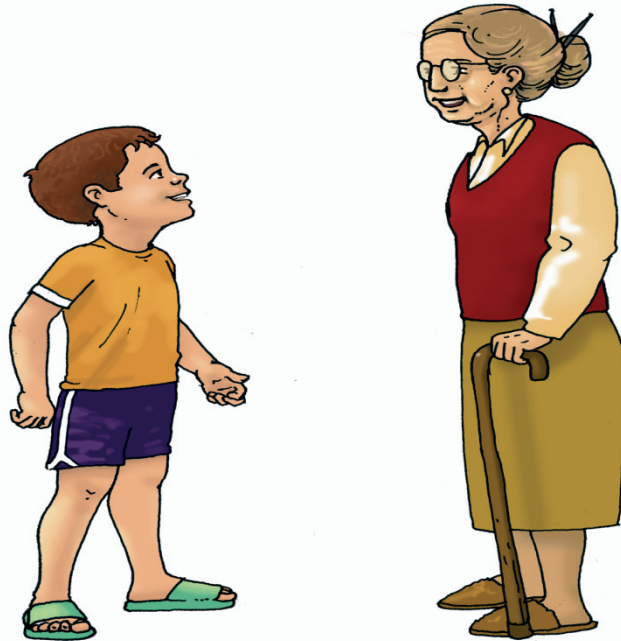
- Каде се случува опишаниот настан?
- Кој е главниот лик во приказната?
- Кои други ликови учествуваат во разговорот?
- Што тврдел човекот?
- Како завршува приказната?
- Каков е човекот кој раскажува за волците?

Задачи:

Прераскажи ја приказната!

*На лаѓаџа ѝ се крајџки нозеџе!
Не зборувај за нешџо, за шџо не си
сиѓурен!*

ВОЛШЕБНИТЕ ЗБОРОВИ

Орхан е малечок и затоа баба му го учи:

- Мораш да ги научиш сите волшебни зборови!
- Зарем постојат такви зборови? – се чуди Орхан.
- Да, тоа се: ве молам, благодарам, повелете, извинете, простате... Секој од овие зборови е волшебен.
- Ох, ти благодарам бабо, што ме научи! – се радува Орхан.

И баба се радува. Орхан го научи првиот волшебен збор, а не ни забележа.

Неџаџи Зекирија

Да поразговораме

Прочитај го расказот во себе!

Кој е првиот волшебен збор што го научил Орхан?

Која е пораката во расказот „Волшебни зборови“?

Како се однесуваш ти кога разговараш?

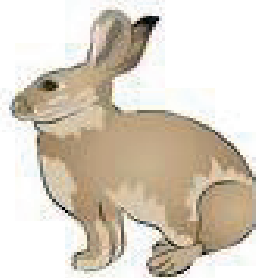
Каков е тонот на твојот глас?

А изразот на лицето?

Задачи:

Напиши реченици во кои ќе употребиш убави зборови.

БИК И ЗАЈАК

Здогледа бикот зајак кој трча како стрела. Се сретнаа и бикот го праша:

– Ти завидувам што си толку брз! Ти можеш да избегаш и од најопасниот непријател. Ништо во животот не би сакал повеќе само да сум брз како тебе.

– Луда е твојата желба пријателе! Јас би ти ја дал својата брзина за твоите остри и јаки рогови. Подобро е да се бориш гордо со непријателот, отколку цел живот да бегаш пред него.

Басна

Да поразговораме

- За кого се зборува во басната?
- Што го праша бикот зајакот?
- За што му завиде бикот на зајакот?
- Како му одговори зајакот?
- Кои творби се нарекуваат басни?
- Што те поучува ова басна?
- Што е повредно, силата или брзината?

Задача:

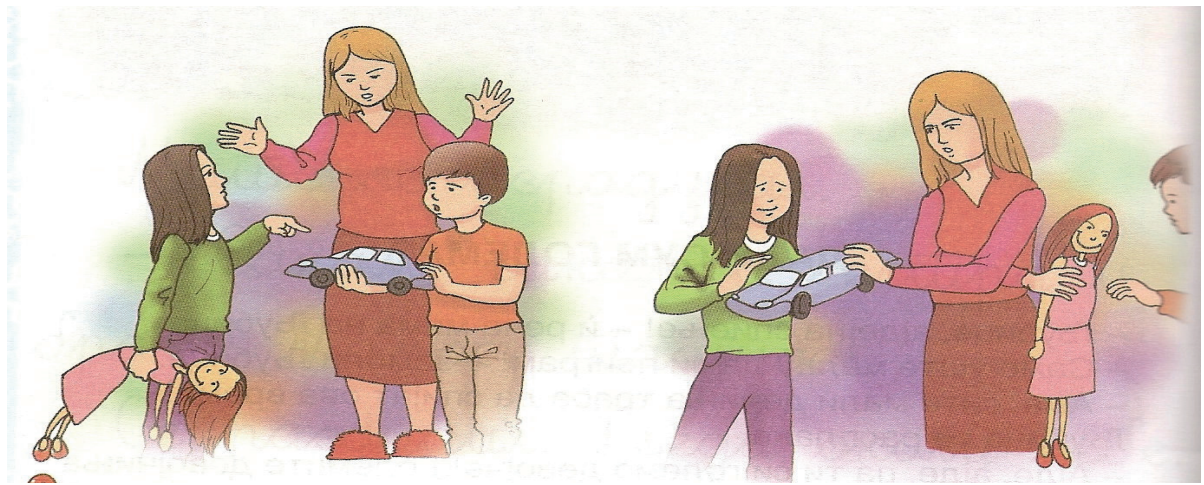
Прераскажи ја басната според дадените прашања!

Поука:

*Бори се со ум и знаење,
не со џујаници!*

ИГРАТА НА СЛАВКА И СЛАВЧО

Мајката: Што правите? Зарем за тоа тато ви ги купи играчките? Не треба да се карате, туку да си играте со нив!

Славка: (се жали) Автомобилчето на Славко е поубаво!

Славчо: Нејзината кукла знае да вика „мама“, а моето автомобилче не знае да прави „ту-ту“.

Мајката: Добро деца. Штом така мислите, ќе ги смениме играчките: куклата ќе биде на Славчо, а автомобилчето... (им ги разменува играчките).

Мајката: (по некое време) Што ви стана сега?

Славчо: Зошто ми е кукла, кога нема во што да ја возам?

Славка: А мене зошто ми е автомобилче, кога нема кого да возам? Си ја сакам мојата кукла.

Мајката: Ох, кутрите дечиња! Па, вие имате и кукла и автомобилче, но куклата не се вози со автомобилчето, зашто не играте заедно. Ајде Славке качи ја куклата на автомобилчето и вози ја!

Славчо: А, јас?

Мајката: Ти ќе бидеш сообраќаец. Ќе покажуваш каде да оди автомобилчето, за да не згази некого.

Славчо и Славка: Леле, како не ни текна порано!

Рисџо Давчевски

Да поразговараме

Што ѝ купи таткото на Славка?

Што му купи на Славчо?

Зошто се скараа братчето и сестричето?

Како ги смири мајката?

Како се вика текстот напишан по улоги? (Драмски текст.)

Каде се користи драмскиот текст?

Каква претстава е прикажана на првата илустрација, а каква на втората илустрација?

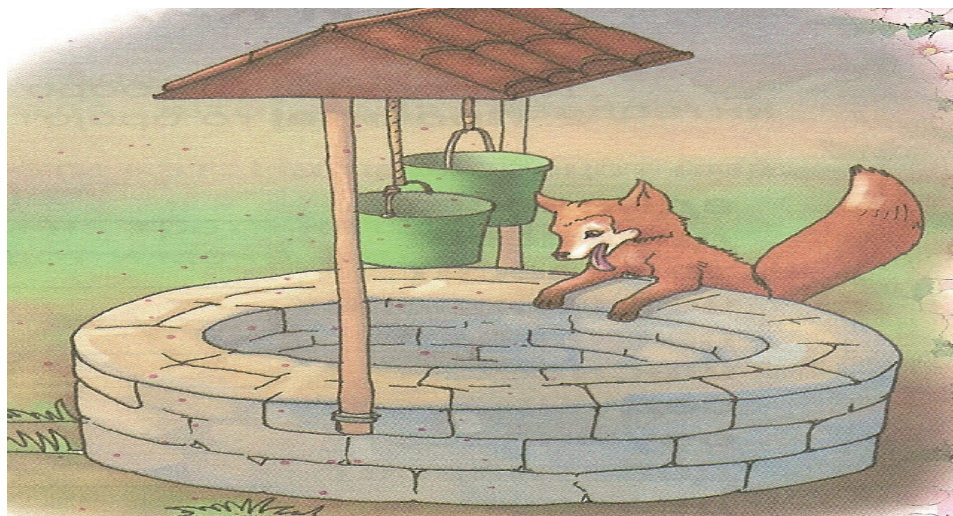
Корелација: искористи го знаењето од албански/турски јазик и одговори на последните три прашања!

Задача:

На одделенската приредба изведете го драмскиот текст.

ВО БУНАРОТ

1. Еднаш лисицата, многу жедна дошла до еден бунар. На јаже биле заврзани две кофи. Седнала лисицата во едната кофа и се спуштила во бунарот. Се напила вода, но никако не можела да излезе од бунарот. Поминала хиената и погледнала во бунарот. Таму ги здогледала месечината и лисицата.

2. – Што правиш таму долу? – прашала хиената.

А лисицата го покажала ликот на месечината во водата и рекла:

– Ја јадам оваа половина од кашкавалот, а другата тебе ти ја оставив.

– А како да се симнам? – прашала хиената.

– Тоа е многу лесно. Седни на кофата – одговорила лисицата.

3. Под тежината на хиената, горната кофа се спуштила, а долната со лисицата се искачила нагоре. Така лисицата се спасила, а хиената останала во бунарот.

Гвинејска народна приказна

Лукавиџе секогаш се извлекуваат на смејка на глупавиџе!

Изразување и творење

Прераскжување по даден план

Прочитај ја приказната во себе.

Прераскажи ја приказната според дадениот план:

1. Лисицата слезе во бунарот. 2. Хиената и лисицата разговараат. 3. Лисицата се спасила.

РЕЧНИЧЕ ЗА МОЕ УЧЕНИЧЕ

хиена – животни кои живеат во Африка

ПОСЕТА НА БИБЛИОТЕКА

Да поразговораме

На што те потсетува илустрацијата?

Одиш ли често во библиотека?

Што најмногу ти се допаѓа во библиотеката?

Која е последната книга што си ја прочитал?

Кој ги пишува книгите?

Си зборувал ли со некој писател?

Што пишуваат поетите?

Задача:

Повикајте писател за деца и разговарајте за книгата и за тоа како ги пишува тој своите книги.

Обиди се заедно со наставникот да составите заедничка песна или расказ.

Творбите постави ги на пано – литературно катче по македонски јазик.

КНИГИТЕ

Минчо многу читаше. Од библиотеките земаше интересни книги. Внимателно ги читаше. Еден ден зеде нова книга. Ја прочита брзо. Од неа научи многу работи. Но потоа ја фрли книгата на полицата.

–Ти си лошо дете! – прошепна некаков глас.

Тој се сврте. Во собата немаше никој. Минчо се намеа.

–Ти си лошо дете! – Го слушна пак истиот глас.

Така зборуваше фрлената книга.

Минчо одговори:

–Не, јас не сум лошо дете. Јас сум ученик.

–Сепак ти си лошо дете! – рече книгата. – Зошто не ги чуваш книгите? Прво со радост ме прочита, а потоа ме фрли. Добриот ученик убаво ги чува книгите. Добро да запомниш: книгите се твоите најдобри другари.

Елин Пелин

Раскажување по дадена тема

Избери еден од дадените наслови:

- Книгата е најголем пријател на човекот.
- Книгата е богатство.

Раскажувај прво усно, а потоа писмено.

Да поразговараме

Што сакал Минчо најмногу да прави?

Чиј бил гласот што потшепнувал?

Што ти се допаѓа кај Минчо?

Која негова постапка ја осудуваш?

ДВЕ ПРИНЦЕЗИ

Знам да учам сам

Прочитај ги внимателно текстовите и сам откриј од која приказна се.

Откриј го името на принцезите!

Прераскажи ја на македонски јазик приказната што ја препозна.

1. Покрај прозорецот со рамка од абоносово дрво седеше кралицата и шиеше. Гледајќи во снегот, таа се боцна во прстот и три капки крв паднаа во снегот. Кралицата ги погледна па рече:

– Ах, да ми е детето што го носам, бело како снегот, румено како крвта и да има коса како рамката на прозорецот...

2. Кралскиот син ѝ го даде златното чевличе, таа седна на клупата ,ја извади ногата од тешкиот дрвен чевел и ја стави во златниот. Нејзе ѝ стоеше како слеано.Кога стана кралскиот син и погледна во нејзиното лице, тој ја препозна убавата девојка што играше со него на балот.

–Ова е вистинската свршеница!

Да поразговораме

Од кои приказни се извадоците?

Како се викаат принцезите од спомнатите приказни?

Како ги добиле имињата?

Со каков крај се двете приказни? (среќен или тажен)

МРАЗОТ СЕ ТОПИ

лица: БОЖО И БОЛЕ

сцена: Двајцата седат на по еден стар сандак.

БОЛЕ: Божо дали знаеш како се пробива мразот?

БОЖО: Не знам, зашто те интересира тоа кога мраз нема никаде освен во фрижидер?

БОЛЕ: Не знаев дека толку си закржлавен ! Јас зборував за оној другарскиот мраз.

БОЖО: Каков ти е тој ребус!? Што е работата?

БОЛЕ: Сакам на било кој начин да ѝ докажам на вообразенана Гордана дека сум добар другар, ама никако да го пробијам мразот!

БОЖО: Слушај, јас знам, тој мраз не се пробива, туку се топи, а тоа значи...

БОЛЕ: Што значи тоа?

БОЖО: Тоа значи полека, постепено, малку по малку...

БОЛЕ: Пробав... Прво ѝ го украдов моливот и ѝ го скршив... Потоа ѝ ја скрив капата... Потоа ја турнав кога излегувавме од училиште... Потоа ѝ го земав ранецот и ѝ го закачив на дрво... И ништо... Таа не разбира.

БОЖО: Тогаш ти останува само она последното.

БОЛЕ: Кое?

БОЖО: Срце и стрела!

БОЛЕ: А, тоа никако, не сакам! Доста ѝ дадов чврги, закачки и кубење на коса. Зар сега и да ја убијам!? Ти си побудалел, стрела во срце, па тоа е сигурна смрт, зар немаш видено ниеден каубоец како гине од индијанска стрела!

БОЖО: Ти мене ми кажуваш дека сум закржлавел, а не знаеш дека покрај индијанската стрела постои и онаа другата - нацртана стрела во срце!

Задачи:

Прочитај го драмскиот текст изразно!

Одреди ја темата!

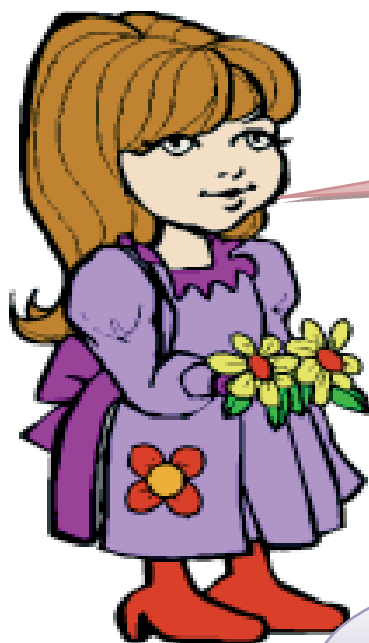
Текстот искористете го за драмската секција!

Александар Појовиќ

ЗИМАТА СО ПРАЗНИЦИТЕ

Во домот, а и во училиштето празнуваме по некаков повод. Ги празнуваме државните и верските празници како што се:
8 Септември, Божиќ, Бајрам, Нова година ,...

А, јас Бајрам, затоа што сум муслиманка.

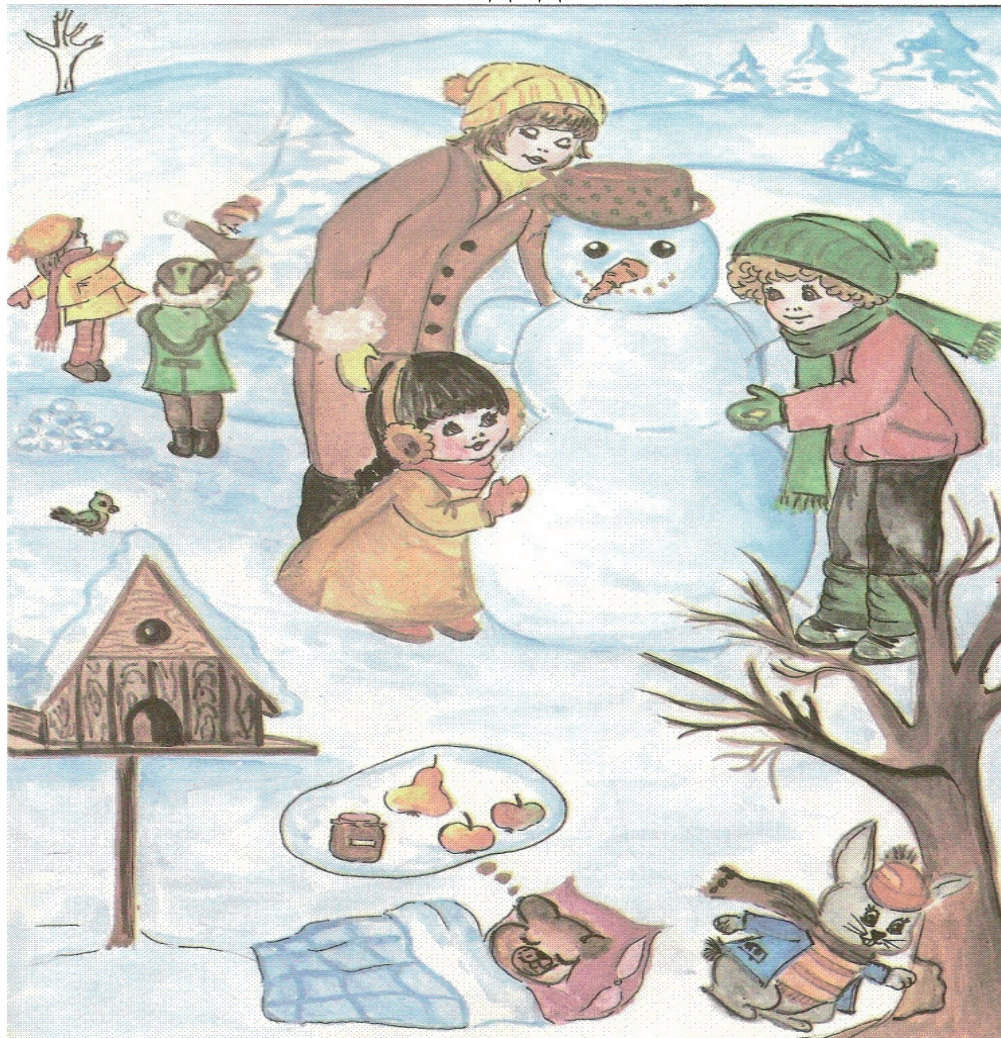
Новата година е нов почеток за секого.

Јас го празнувам Божиќ, затоа што сум христијанка.

Кои празници ги слави твоеото семејство? Како се подготвувате за прослава? Како ги пречекувате гостите? Со што ги послужувате?

ЗИМА РАСКАЖУВАЊЕ ПО ДАДЕН ПОЧЕТОК

Наврна многу снег. Како по договор сите излеговме на полјаната. Прво се валкавме во снегот. Потоа Дрита предложи да направиме снешко. Додека работевме Ахмети ни раскажуваше за соништата на медо и зајачето...

Раскажување по даден почеток

Разгледај ја илустрацијата!

Прочитај го текстот, прераскажи го, а потоа продолжи и заврши ја приказната.

НОВА ГОДИНА СЕ БЛИЖИ

Нова година се ближи,
по најсвезден пат,
ко невеста ќе ни дојде
коњот ѝ е млад.
На главата круна носи,
на реверот брош,
посјајна е и од смеа
и од свезден дожд.
Во срцето љубов вири,
и желби безброј,
сè што има ќе ни дари
гласна е ко пој!

Сџојан Тарајуза

СНЕГОТ Е УБАВ

Снегот е убав, кога во ноќта
на прозорецот тивко ќе слета.
Снегулки кога по цел ден веат
и бела покривка плетат.

Снегот е убав, кога ќе падне
на нечија топла дланка.

Потоа кога врз него ќе слета
брза, стреловита санка.

Снегот е секогаш убав
но, најубав е кога ќе стаса
од ветрот носен,
на вцрвенето детско носе.

Васил Мукаеџов

Анализа на песна

Ако одговориш на прашањата, ќе ги откриеш и поетските слики во песната „Снегот е убав“.

Каква покривка плете снегот, тивко летајќи во ноќта?

Зошто го сакаш снегот?

Од што се вцрвуваат детските носиња?

Која од овие зимски слики најмногу ти се допадна? Зошто?

Насликај ја сликата што ти се допадна!

Пронајди ги зборовите во песната што се римуваат.

САНКА

Наврна голем снег, а децата радосно истрчаа на улицата, влечејќи ги своите санки. Игор веднаш ја забележа убавата санка на Томе. Со неа Томе како ветер се спушташе од височинката.

– Мојата санка не чини! – ѝ рече Игор на мајка си и веднаш се расплака.

– Ама, зошто? – се зачуди мајка му.

– Ја сакам санката на Томе, инаку ќе плачам до утре!

Мајка му веднаш отиде кај Томе и му ја побара санката.

– Колку да се успокои детето... Додека да му помине меракот.

– Еве, земи ја неговата, а тој нека се посанка со твојата!

Томе беше послушно дете, кое ги слушаше постарите и без збор ја даде санката. Само две искри на тага светнаа во неговите очи, додека го гледаше Игор како ја влече зад себе санката.

Игор задоволно ги покани останатите деца да му се придружат.

– Не сакам да се санкам со тебе! Не е убаво да ги земаш туѓите работи. Ова што му го направи на Томе ,ќе ми го направиш утре и мене! - му рече Ванчо, и отиде кај Томе. Игор остана сам со туѓата санка в раце.

Александар Појовски

Да поразговараме

Раскажувај за постапките на Игор!

Може ли секој да има сè? Што му замеруваш на Игор?

Прочитај го советот од другите деца!

Што научи од овој расказ?

Раскажи случка што ти се случила тебе или на некое твое другарче!

ПРИКАЗНА ЗА ВЕТЕРОТ СЕВЕРКО

Од стогодишниот даб, кој растеше над селото, се одрони и последниот лист и панда врз влажната земја. Највисокиот планински врв го обви темна и црна магла. Далеку од север се чу силно дување:

– Фиу, фиу! Фиу, фиу!

Ветерот Северко се готвеше да се спушти кон југ и да донесе студ. Старата страчка, со долга шарена опашка, извика:

– Штраф, штраф, мене ми е страв!

Ветерот Северко повторно засвири:

– Фиу, фиу! Фиу, фиу!

Врабецот Сивко летна кон селската племна:

– Цив, цив! Цив, цив! Иде облак ладен, сив.

Ветерот Северко засвири уште полудо:

– Јас сум ветрец страшен, луд,

носам снежец, мраз и студ.

Ги смрзнувам полињата,

ги штипкам носињата...

Наеднаш низ воздухот, како безброј бели и леки пеперуги, почнаа да летаат снегулки.

Да поразговораме

Во кое годишно време се случува настанот?

Кои ликови се среќаваат во расказот?

Прочитај ги речениците на ветрецот!

Со што се споредени снегулките?

Читајте го расказот по улоги како драмски текст!

Ванчо Николески

СНЕГУЛКИ

Белосив облак го прекри синото небо. Во големата торба на облакот има многу снегулки. Една сирна и виде: далечина, брегови, градови, села... И деца... Си ја намести сребрената капа и блескавата облека, им шепна нешто на другите снегулки и скокна од врвот на облакот...

–Летам, летам... климна храбрата снегулка, а по неа полета втора, трета.. деветта... цел рој...

Летаат снегулките и во себеси носат многу зимски радости. Палави и пргави, како да сакаат на дланка да го понесат тивкото мало село крај реката, а големиот град да го загрнат во своите снежни прегратки.

Се разиграа снегулките на сите страни. Децата прават снешко.

Градот обвинен во белите крилца на снегулките тоне во бел сон, во сонот на зимска тишина.

Е. Шуйлинова

РЕЧНИЧЕ ЗА МОЕ УЧЕНИЧЕ
пргав –темпераментен

Да поразговораме

Во расказот „Снегулки“, снегулките ни се преставени како живи.

Кој прв ја започна играта?

Зошто снегулката сакаше да слезе?

Кажи ја реченицата што најмногу ти се допаѓа?

Опиши ја снегулката!

Каква е твојата улица кога паѓа снег?

Кои се твои омилен зимски игри?

Задача:

Прераскажи го текстот!

ГОВОРНА ВЕЖБА ВО СЛИКИ

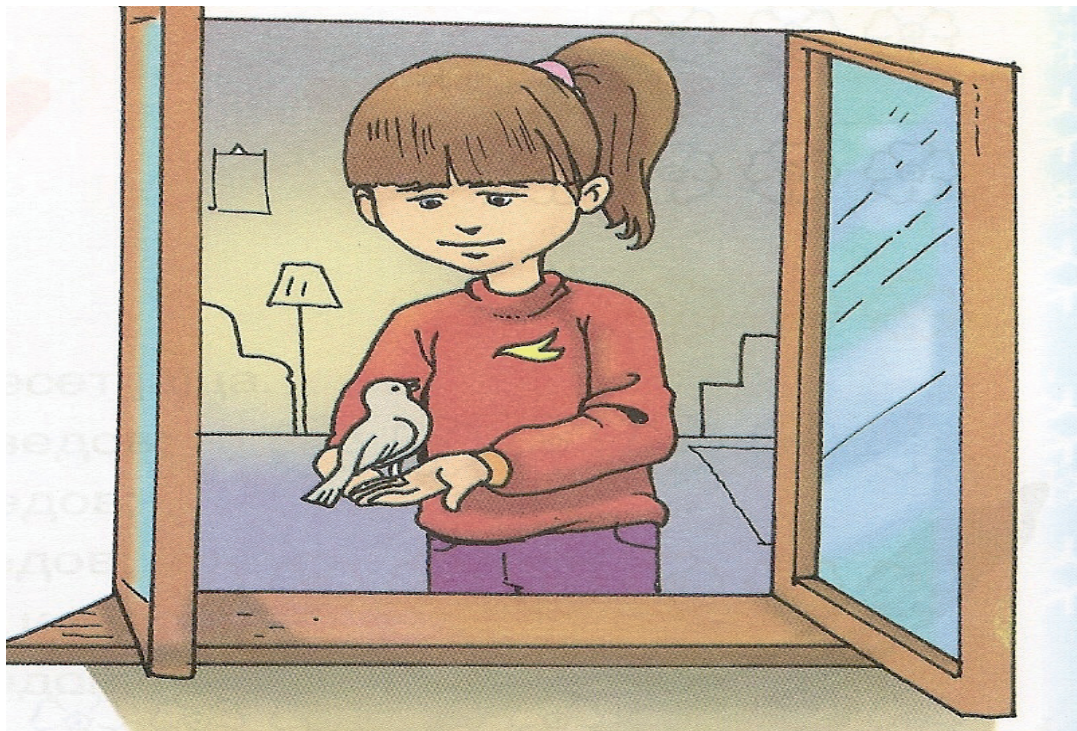

Задачи:

Разгледај ги илустрациите и состави расказ.

Пронајди кој траги на кое животно му одговараат?

ВЕСНА И ЦИВКО

Лица: Раскажувач, Весна и врапчето Цивко.

Раскажувач: Зимско утро. Сè е тивко. Крај прозорецот цивка Цивко.

Цивко: Штипе, сече ветерот ладен. Ах, колку сум смрзнат, гладен. Снежец вее, сè е бело - покри дворој, поле цело.

Раскажувач: Зад прозорец стои Весна, слуша тажна песна.

Весна: Некој тажна песна пее, сака и тој да се згрее.

Раскажувач: Девојчето ретко греша, да го пушти внатре реши. Прозорецот крцна тивко, во собата влезе Цивко!

Весна: Еве, храна колку сакаш!

Раскажувач: Колвна Цивко и се згреа, патем скокна и запеа.

Цивко: Биди здрава, жива, Весно! Да те краси љубов, песна! Пријателот, кај и да е, по доброто секој го знае. Во тешките, снежни дни, еден живот спаси ти!

Киро Донеv

ПРИКАЗНА ВО СЛИКИ - ЧИСТА ЛАЈКА

Задачи:

Според илустрациите и прашањата состави приказна!

Зошто Лајка брза кон бањата?

Што направила потоа?

Следи ги илустрациите и раскажувај!

ЗАБАВНИОТ ПАРК НА ТАТКО МИ

Сè до својата шеста година не знаев со што се занимава татко ми. Тоа ми го кажа една другарка во училиште.

Кога вечерта татко ми се врати дома и седна да си отпочине, му се приближив со огромна почит. Иако не ми личеше на славен, го запрашав:

–Ти ли си Волт Дизни?

Добро знаеш дека сум – ми одговори тој.

–Вистинскиот Волт Дизни?

Изгледаше збркан, потем се насмеа и потврди.

Миг подоцна изреков два збора за кои, веројатно тој сметаше дека никогаш не ќе ги чуе во своето семејство.

–Молам автограм!

Од таа вечер животот и бескрајно разновидните личности на Волт Дизни за мене беа извор на чудење...

Татко ми пак, како да не беше доволно исполнет со создавање на цртани филмови, постојано беше обземен со најголемиот од своите планови – Дизниленд. Не се сеќавам кога првпат го спомна, но знам дека таа мисла во него вриеше со

години. Зборуваше дека ќе изгради дворци од бајки и ќе има вистински брод на вистинска река, чие што корито самиот ќе го ископа.

Никулецот на Дизниленд никна кога тебе и сестра ти ве носев во саботите и неделите по забавните паркови и во зоолошката градина. Тие денови беа најсреќни во мојот живот – ми рече еднаш..

– Мојот забавен парк никогаш нема да биде завршен. Тој е нешто што вечно можам да го развивам и проширувам. Дури и дрвјата ќе растат и секоја година ќе бидат сè поубави. Ќе видиш, секое дете на земјината топка ќе знае што е тоа Дизниленд!

Навистина, неколку години потоа, Дизниленд ги прими своите први посетители.

Дајана Дизни (САД)

Да поразговараме

За кого се зборува во текстот?

Што знаеш за Дизниленд и за Волт Дизни?

Дали си посетил еден од забавните паркови на Дизниленд?

Кој ја раскажува приказната „Забавниот парк на татко ми“?

Кога и каде се родила идејата за градење на забавен парк?

Научи нешто повеќе

Во 1955 година во Калифорнија (САД), во градот Анахајм, израсна првиот Дизниленд – огромен забавен парк, каков што може да се замисли само во соништата.

Денес Дизниленди има во Јапонија, Франција и на Флорида.

Додека го читаш ова можеби израснал Дизниленд и на друго место. **Истражувај, прашај, види** на интернет и дознај.

РЕЧНИЧЕ ЗА МОЕ УЧЕНИЧЕ

автограм –личен потпис

ПРОЛЕТ

Цив, цив, цив, будете се,
верверичке, ешко, мецано трома,
на санки влечени од северко студен,
зимата замина дома.

Цив, цив, цив, полетајте,
пчеличке, пеперутке, буба маро шарена,
сонцето одамна се злати,
а развигорот пролетен ви отвори врати.

Цив, цив, цив, станувајте
ранобудни дечиња,
безброј цветни дарови
пролетта ви носи.

Сџојан Арсиќ

Да поразговараме

Кој ја навестува пролетта во песната „Пролет“?

Што им кажува врабецот на шумските жители?

Што им носи пролетта?

Говорот на врабецот е „ Цив, цив, цив, “. Имитирај го говорот на други животни или звуците на некои природни појави (ветар)?

Задачи:

Научи ја песната напамет!

Запиши ја како автодиктат!

ПРОЛЕТ

Да поразговораме

Кое годишно време е прикажано на илустрацијата?

Разговарај за илустрацијата!

Кои се главни одлики на пролетта?

СÈ ШТО РАСТЕ

Тревата те моли:

дрвцето те моли:

Цбеќето моли

Мачето моли:

Мравчето моли:

Научи ја строфата напамет!

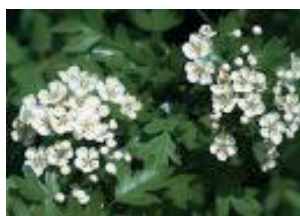
Сè што расте, цвета,
сè што лази, лета,
питомо и диво,
сака да е здраво,
сака да е живо.

Глиѓор Појовски

Да поразговараме

Разговарај за илустрациите, прочитај што пишува над нив и кажи што научи од оваа илустрирана песна?

АПТЕКА ВО ВРЕЌА

Зорка реши летото да го мине кај баба ѝ и дедо ѝ на село. Селото на баба Вена и дедо Доне се наоѓаше високо во планината.

Дома ја најдоа само баба Вена.

– Сакам да го видам и дедо! – рече Зорка.

Баба Вена веднаш ја поведе внучката кон една полјанка, малку погоре од селото. Тука го најдоа дедо Доне, како во една голема платнена вреќа става мали врзопчиња од најразлични тревки.

– Што правиш, дедо? Што е ова? – Зорка љубопитно почна да го распрашува деда си, кој се израдува на нејзината посета.

– Аптека во вреќа! – се насмевна дедото и ја стегна на градите.

Зорка се зачуди, а баба Вена побрза да ѝ објасни:

– Дедо ти од рана пролет до доцна есен, катадневно собира лековити билки, чедо, и ги носи во билната аптека... Вели дека на тој начин им помага на луѓето...

– Да, – потврди и дедото, – сум излекувал многу луѓе од најразлични болести, зашто чајот од овие билки, не само што е вкусен, туку е и лековит!

– Велиш, дедо, дека овие тревки можат да лечат секаква болка! – На Зорка како да не ѝ се веруваше.

– Да внуче! Во полето и во планината има секакви лековити билки. Природата е најголема природна аптека и во неа за секоја болка има и билка! Само треба да се пронајде!

Потоа старецот со едната рака ја нарама вреќата, а со другата го поведе девојчето.

- Јас и ти ќе имаме летово доволно време да разговараме за билките. Ќе те научам и ти да ги препознаваш, да ги собираш и да ги сушиш, а баба ти ќе те научи како да правиш чаеви за во сите годишни времиња, и **за болест и за здравје!**

Киро Донеv

Да поразговараме

Каде Зорка го помина летниот распуст?

Што правеше дедо ѝ во планината?

Што имаше тој во торбата?

Зошто тревките ги нарече „Аптека во вреќа“?

Што и вети дедо ѝ на Зорка?

Каде беше ти на одмор?

Што правеше во долгите летни денови?

Како ја разбираш поговорката?

Задачи:

Оди до билната аптека и разговарај за лековитите билки.

РЕЧНИЧЕ ЗА МОЕ УЧЕНИЧЕ

врзопопчиња –вид планински цвет

катадневно –секојдневно

лековити билки –растенија што се користат како лек

ГАТАНКА

**Билката е лековита,
разни болки лечи,
а кога ја допираш
силно жари, печи.
(к-----)**

**Поговорка
За секоја болка
има билка!**

ЛЕСНОКРИЛА ГОСТИНКА

Долета сама. Тивко.

Беше пријатно , свежо пролетно утро. Слета врз првиот расцутен зумбул во градината и се напи од миризливата пролетна роса.

– Здраво! Си се вратила! – ја поздравува зумбулот.

– Од каде да се вратам? Јас, бев овде, преку целата есен и зима, само, и јас се криев од студот. Ме разбуди првата воздишка на пролетта– му одговори пеперутката.

– Вчера видов уште една твоја сестра во градинава. Беше поголема и крилјата ѝ беа шарени.

– Ништо чудно. Нас нè има многу: бели , шарени, мали , големи – секакви! – рече пеперутката . – Но децата нè сакаат сите. Најсреќни се кога нè бркаат по ливадите. Во таа весела безгрижна игра, и тие личат на пеперутки.

– Имаш многу пријатели, ти завидувам.... – пак рече зумбулот.

– Да, но имам и многу непријатели. Сите птици ме бркаат за да ме уништат. Но благодареејќи им на моите лесни крилја, успевам да им побегнам.

И, како да се исплаши и од зумбулот, белата пеперутка ги рашири крилјата и одлета.

Киро Донев

Да поразговараме

Што опишува писателот во овој расказ?
Кој слетал врз првиот расцутен зумбул?
Што ја прашал зумбулот пеперутката?
Какви пеперутки има по полето?
Кои се непријатели на пеперутките?
Што им помага за да побегнат од непријателот?
Дали белата пеперутка се исплашила од зумбулот?
Може ли зумбулот да им наштети на пеперутките?

Задачи:

Од зборовите: пеперутка, зумбул, пролет,
кокиче, бубамара, состави реченици!

НАРОДНИ ПОГОВОРКИ

Како ќе надробиш - така ќе сркаш.

Како ти мене, така јас тебе.

РАЗБРОЈАЛКА

Палецот се боцна,
згреши,
Показалецот го теши,
Средниот со нив се кара,
Досредниот помош бара,
Малиот, пак, в џеб се скри,
Сега ќе нè бараш ти!

ЗОШТО СВЕТУЛКАТА НЕМА ДРУГАРЧЕ

Лица: Раскажувач, Светулка, Скакулец и Мравка

Раскажувач: Една летна вечер светулката се почувствува осамена.

Затоа си го зеде фенерчето и летна да си најде другарче.

Светулката: Еј, скакулче, сакаш ли да ми бидеш другарче?

Скакулеот: Сакам.

Светулката: Ајде, да си играме тогаш!

Скакулеот: Почекај, прво да го најдам братчето!

Светулката: Немам време за чекање. Утре ќе играм со тебе!

Раскажувач: Набргу светулката најде на една мравка.

Светулката: Мравче, сакаш ли да си играш со мене?

Мравката: Сакам, но морам да го однесам зрнцето дома. Ако сакаш, можеш да ми го осветлуваш патот до дома.

Светулката: Не можам, сега брзам да си најдам другарче.

Раскажувач: Цело лето светулката леташе натаму - наваму со своето фенерче. Што ли бараше? Можеби другарче? А, што мислите вие, зошто таа досега го нема најдено?

Сун Јун Ѓин

Задачи:

На час по ликовно нацртајте маски од светулка, скакулец и мравка, и направете куклена претстава. Внимавајте како ги изговарате речениците!

Да поразговораме

Зошто светулката нема другарче?

Што правела таа цело лето?

ИЗВОР

З
Е
М
И
П
Р
И
М
Е
Р

Едно утро тројца патници се сретнаа крај еден извор. Тука забележаа натпис:

ЗЕМЕТЕ ПРИМЕР ОД МЕНЕ!

Тројцата патници почнаа да се расправаат за тоа, каква е вистинската смисла на натписот, каква порака им праќа.

– Потокот што ќе се создаде од овој извор, – рече првиот, – ќе тече низ широка долина, ќе ги собира во себе сите други поточиња и ќе стане голема река. Натписот нè учи дека секогаш треба да се стремиме напред, да се трудиме без прекин, ако сакаме да се збогатиме.

– По мое мислење, натписот има друго значење, – рече вториот. –Изворот му ја гасне жедта на секој жеден што ќе помине тука. Тој ни служи како пример за тоа како треба великодушно да им служиме на своите блиски.

А третиот патник на овој начин го објаснил значењето на натписот:

– Ние ја пиеме водата од изворот ако таа е бистра и чиста. Матната вода не ја пијат дури ни сверовите. Ако сакаш да бидеш сакан и ценет од сите, биди исто така бистар и чист

Елин Пелин

Да поразговараме

Како го објаснуваш насловот над изворот?

Размисли каква поука можеш да извлечеш од натписот.

Пронајди ги поучните реченици и научи ги напамет.

МАЛКУ ПРВОАПРИЛСКА СМЕА

Еднаш Тошо вака се фалеше:

–Видов еден волк и веднаш
му ја исеков опашката!

–Вистина си јуначиште!

Но, зошто не му ја исече прво главата?

–Таа веќе му беше исечена.

Васил Куновски

Тошо го праша татка

– Погоди што е тоа: Има вода од сите страни, а во неа нешто мрда.

– Не знам – се чуди татко му.

– Твојот часовник. Пред малку го испуштив во каналот.

ПРИЈАТЕЛСТВО

Сред шума волкот еден зајак виде,
па си збори:

–Бега како да сум куче.

А пријател толку сакам да ми биде!...

Особено, кога време е за ручек.

Михо Ајанасовски

Да поразговараме

Овие случки се смешни. Зошто?

Кажете некоја првоаприлска шега.

Какви шеги се кажуваат на први април?

Каква маска подготвуваш за први април?

На часот по ликовно образование изработи си сопствена маска!

ДА ГО ЗАШТИТИМЕ ВОЗДУХОТ

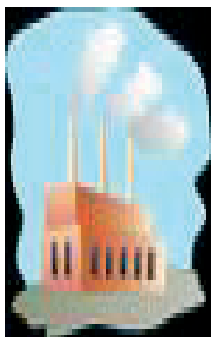
Вратете ни го
небото да биде
чисто и плаво.

Сакаме да дишеме
и растеме
здрово

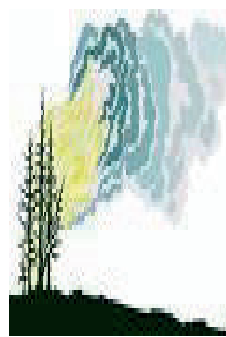

Послушај ги еколошките пораки и нацртај плакати

Нека престанат да
кашлат фабричките
оџаци.
Ни сметаат црните
облаци.

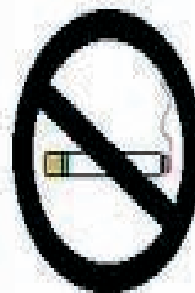
Не давајте
шумите да изгорат.
Воздухот од пожар
се плаши.

Доста е возење.
Застани го
автомобилот
и ти.

Изгаснете ги
цигарите.
Димот ваш не гуши
нас.
Светот е здрав кога
не се пуши.

ВЕРЧЕ И ЈАГОТКИТЕ

Сонцето почна посилно да грее. Мама излезе во дворот и ѝ рече на Верче:

–Ајде, Верче, помогни ми да ги насадам јагодите!

–Добро мамо,– одговара Верче, но никако не може да ја пронајде лопатката.

Мама сама ги посади јаготките. Раззелене тој дел од дворот. Јаготкините листенца му се смеат на сонцето. Ги гледа мама и ѝ вели на Верче:

–Ајде, Верче, навади ги јаготките.

–Веднаш мамо, – одговара Верче, но никако не може да ја пронајде кантичката.

Почнаа црвените окца да сиркаат од под листенцата. Ги гледа мама, па ѝ вели на Верче:

–Ајде, Верче, да береме јагоди!

–Добро мамо, – вика Верче и веднаш ја најде кошничката.

Да поразговораме

Во кое годишно време се берат јагодите?
Што не можела Верче да пронајде?
Кога Верче веднаш ја послушала мајка си?
Како се однесуваш ти кон работата?
Колку ја слушаш мајка ти?

Михо Аџанасовски

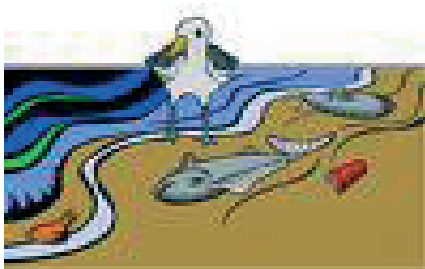
Гатанка:

**Од бел камен се
раѓа – цел свет го
разбудува.**

П - - - л

ЕКО - ПЕСНА

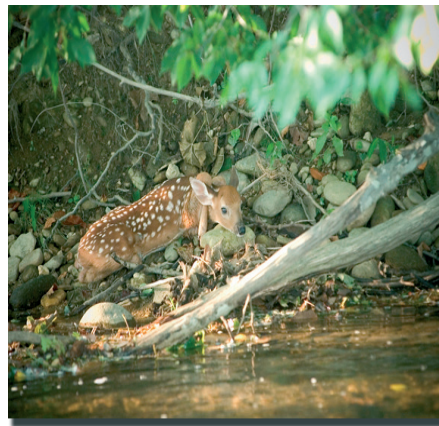
Една птица престана да лета,
се раздели од своето јато,
висат немо искинати жици –
мртва лежи прашлива на патот.

Едно срнче престана да скока,
сестричката си остана без друшка,
еден ловец без срце и совест
го усмрти со својата пушка.

Една риба престана да плива,
залудно крај брегот рибарот ја чека.
Празна надеж и квечерина сива
мртва лежи крај мртвата река.

Едно дете престана да игра,
силна болка во гради го пече.
– Од воздухот нечист– загадена вода,
вчера лекарот му рече...

Македонка Јанчевска

Да поразговараме

За што се зборува во песната „Еко- песна“?

Какви чувства разбуди кај тебе оваа песна ?

Која е причината за смртта на птицата?

Зошто рибарот залудно чека?

Зошто поетесата Јанчевска реката ја нарекла "мртва река"?

Што се случило со срничката?

Од што се предизвикани силните болки на детето?

Кому се налути ти за несреќите што се опишани?

Дали си слушал или прочитал за слични незгоди, од ТВ или од весник?

Што правиш за да се зачува чистотата на средината во која живееш?

Има ли во твоето одделение и училиште ЕКО-ПАТРОЛА?

Научи нешто повеќе

Екологија е наука што ги проучува односите на растенијата и животните со нивната средина.

Задачи:

Искористи ги за говорни и писмени вежби деловите од **Повелбата на**

Обединетите Нации и следните мудри изреки за природата:

Планетата земја е наш дом. Ние ја делиме со сите живи суштества!

Секое живо суштество има право на здрава животна средина и право на земјините плодови!

Го сакам човекој, но ѝприродаја ми е ѝомила.

Бајрон

Природаја е ѝојака од восѝијувањето.

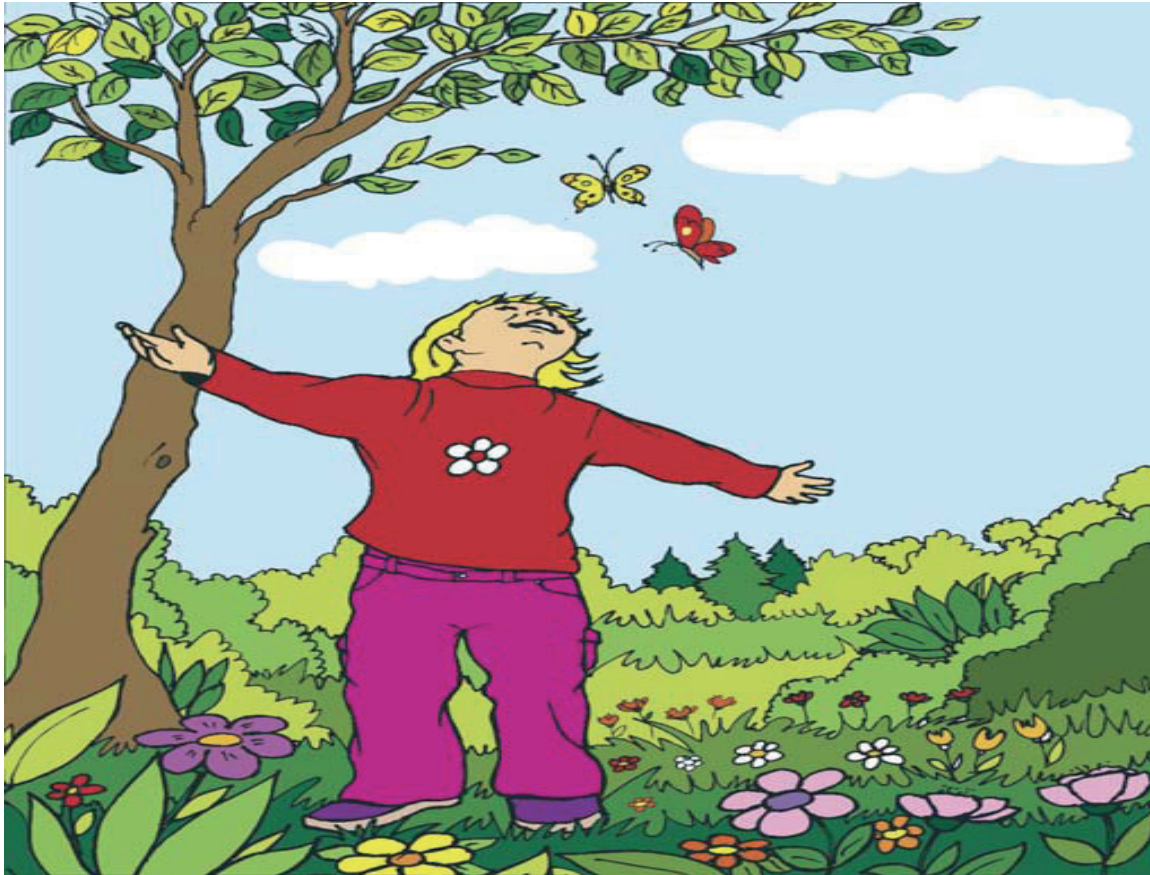
Лајтинска ѝоѓоворка

Среќа – ѝоа е да бидеш со ѝприродаја, да ја ѝледаш и да разѓовараш со неа.

Толстој

ПИСМО ДО НЕПОЗНАТО ДРУГАРЧЕ

Денес, кога нашата учителка влезе во одделението, забележавме нешто чудно во нејзиниот поглед. Дури потоа видовме дека држи писмо во раката.

Изутринава чичко поштар донесе едно писмо, адресирано до нашето одделение – рече таа. – Слушнете го!

Драго, непознато другарче!

Се викам Илија Јовановски и сум ученик во четврто одделение. На иста возраст сум со вас, но не сум ист како вас. Живеам во иланинско село, и секојдневно морам да ишачам по три километри до училиштето. Тоа не ми паѓа толку лесно, колку осаменоста. Немам другариња, затоа во моето село има само неколку куќи, населени со постари луѓе.

Моеџо село е многу убаво. Цело е во шума. Има бистџра рекичка во која џливаат риби. Понекогаш одам на риболов за да уживам во жубороџ на рекичкаџа.

Ех, сѐ е убаво, само да имам другџрчиња со кои ќе ја џоделам убавинаџа!

Преку џисмоџо, би сакал да заџознаам нови другџрчиња. Вашиџе џисма ќе ги чувсџвувам како разгџовори и заџоа ве молам одгџвореџе ми, шџо џоскоро! Несџрџливо гџ очекувам џошџароџ!

Неџознаџо другџрче
село Подржикоњ, Крива Паланка

Учителката го затвори писмото и нѐ погледна. Не нѐ праша ништо, зашто знаеше какви ученици има.

Се разбира, ние веднаш ќе му испратиме поединечни писма на Илија, за да може подолго време да се дружи со нас.

Лилјана С. Ефџимов

Да поразговараме

Што почувствува додека го читаше текстот?

Каква радост е да добиеш писмо и да го прошириш својот круг на пријатели?

Што опишало детето во своето писмо?

Што треба да знаеш за да напишеш и да испратиш писмо:

Запознај го примачот на писмото со себе: напиши ги своето име, презиме и адресата на живеење. Во писмото направи опис на твоето местото на живеење, на твоето училиште, семејството...

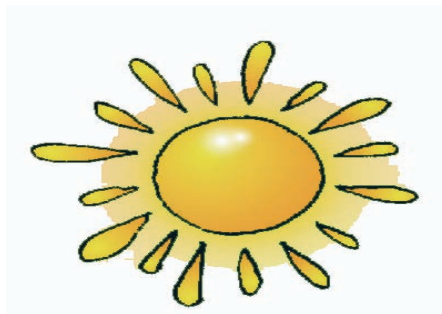
Адресата на оној на кого му го праќаш писмото ја пишуваш на предната страна од пликот.

Твојата адреса ја пишуваш на задната страна.

Што пишуваш на испратена честитка, а што на разгледница?

ДАЈ МИ РАКА

Дај ми, Сонце рака,
милувај ми коси
по утрински роси
ќе трчаме боси.

Дај ми, ветре рака,
и ајде крај река
таму Зајко чека.

Зајко ќе го фатиме,
ќе минеме река,
таму ќе го пуштиме
во тревичка мека.

И.В. Рориќ

Да поразговараме

Кому му се обраќа детето?
Каков впечаток ти остави детето од песната?
Зошто барало помош од сонцето?
А зошто од ветрето?

Задачи:

Научи ја песничката и кажувај ја изразно!
Препиши ја песната во тетратка со ракописна кирилица!

ЛЕТЕН РАСПУСТ

Јунско свонче свони,
часот заден тече,
учителот насмеан
на сите им рече:

– Побрзајте сега,
разиграни и бодри,
кон реките пенливи
и езерата модри!

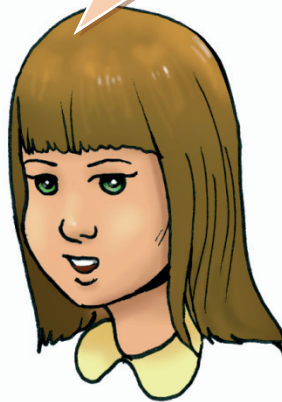
Васил Куновски

Среќен одмор!

Знаеш што ќе учиме за јазикот?

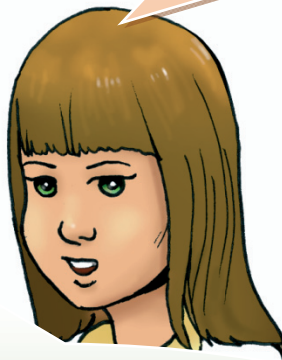
Именки, глаголи, броеви, реченици...

Употреба на голема буква

Ќе учиме и за знаците: точка, запирка...

Еј, чекај! Ние сето тоа го знаеме. Само сега ќе го кажуваме и на македонски јазик!

ИМЕНКИ

НА РАСПУСТ

За распустот отидовме кај баба Велика и дедо Стојан, во село Вевчани.

Одевме со колата на татко ми. По пат татко ми ни покажа интересни места.

Прво застанавме кај манастирот „Св. Јован Бигорски“, Во манастирот има многу икони и резба од македонски резбари. Околу него има прекрасна природа. Зелени дрвја, цвеќе, трева. Разни бубачки, гуштери и што ли не.

Застанавме и на реката Радика. Утрото беше сончево. Бистрата студена вода нè мамеше да се изладиме во неа. Набравме многу убави цветови и направивме букет за баба.

Не се задржавме на Црни Дрим. Многупати сме го набљудувале како истекува од Охридското Езеро. Побрзавме кај баба и дедо за да им раскажуваме колку е убава нашата татковина. Во очите на баба забележав среќа што нè гледа.

–На сон ми се покажа дека ќе дојдете. Со среќа и љубов ве чекам - рече баба. Сè што видовме ќе им раскажеме на другарчињата преку нашиот весник „Развигор“, и на другарчињата од нашето училиште „Коле Неделковски“ во Скопје.

Да поразговараме

Кои места ги посетиле децата?

Зошто се одлучиле да одат во Вевчани?

Кому ќе го раскажат тоа што го виделе?

Што научи за именките?

Ученичка ѝворба

Задачи:

Пронајди ги зборовите кои покажуваат имиња на предмети, суштества, зборовите кои покажуваат чувства и природни појави!

Запомни!

Зборовите кои означуваат **суштества** (баба, бубачка, гуштер, Стојан, цвеќе), **предмети** (кола, икона), зборовите со кои се искажуваат **чувства и замисли** (сон, тага...), имиња на објекти, на места, наслови (Стојан, Вевчани, Радика), се викаат **именки**.

ОПШТИ ИМЕНКИ

КРАВА БЕЗ ЛИВАДА

Еден селанец имаше убава крава. Таа даваше многу млеко.

Селанецот му ја продаде кравата на својот сосед. По некое време соседот отиде кај првиот сопственик на кравата и му рече:

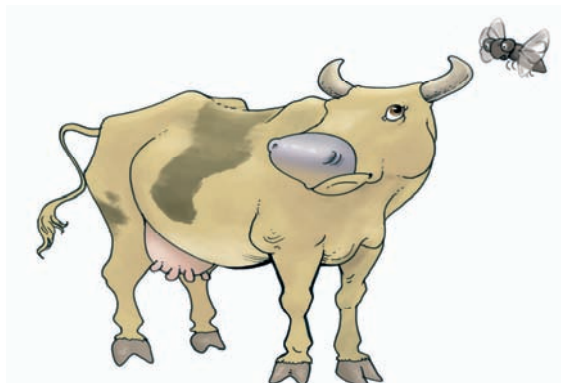
- Слушај, пријателе, кравата што ми ја продаде не е добра! Не дава повеќе од два до три литри млеко.

На тоа соседот му одговорил:

- Јас ти ја продадов својата крава, но не ти ја продадов и својата ливада на која пасеше кравата.

Народна ѓриказна

*Поѓоворка:
Треба да дадеш за да добиеш.*

Да поразговараме

Зошто кравата не давала многу млеко?

Што требало да ѝ даде селанецот на кравата за таа да му даде млеко?

Што ни кажува поговорката?

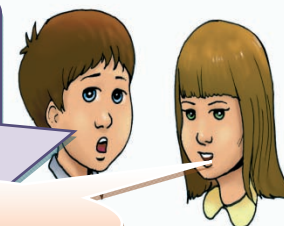
–Крава е **општо име** за сите крави: шарени, бели, мои, твои.

Наброј неколку именки што имаат општо, заедничко име!

Има ли разлика во особините на именките во македонскиот и во твојот јазик?

Запомни!

Именките што покажуваат **општи**, **заеднички** особини на повеќе предмети и суштества се викаат **општи именки**.

А што научи ти?

СОПСТВЕНИ ИМЕНКИ

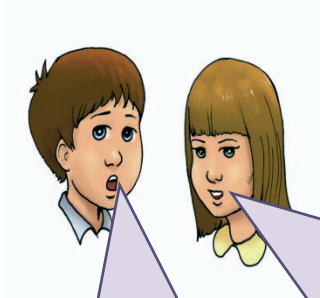
Дрита живее во Октиси. Весна живее во Скопје. Тие се другарки и се допишуваат. Весна има куче – Шарко, а Дрита има маче – Црнко. Често во своите писма ги опишуваат нивните игри.

Да поразговараме

Дрита е личното, **сопственото** име на девојчето од Октиси со кое се допишува Весна. Има и други Дрити, но тие не се баш таа Дрита.

Пронајди во текстот именки кои покажуваат само сопствено име на некого или нешто.

Пронајди ги сопствените именки од текстот „ На распуст“.

Уште што научи?

Запомни:

Именките кои означуваат сопствено име на предмети или суштества се викаат **сопствени именки**.

Сопствените именки се пишуваат секогаш со голема почетна буква.

Сопствени именки се и именките кои претставуваат имиња на празници.

Задача:

Запиши ги одделно сопствените и општите именки. За секоја именка напиши по една реченица!

ОПШТИ

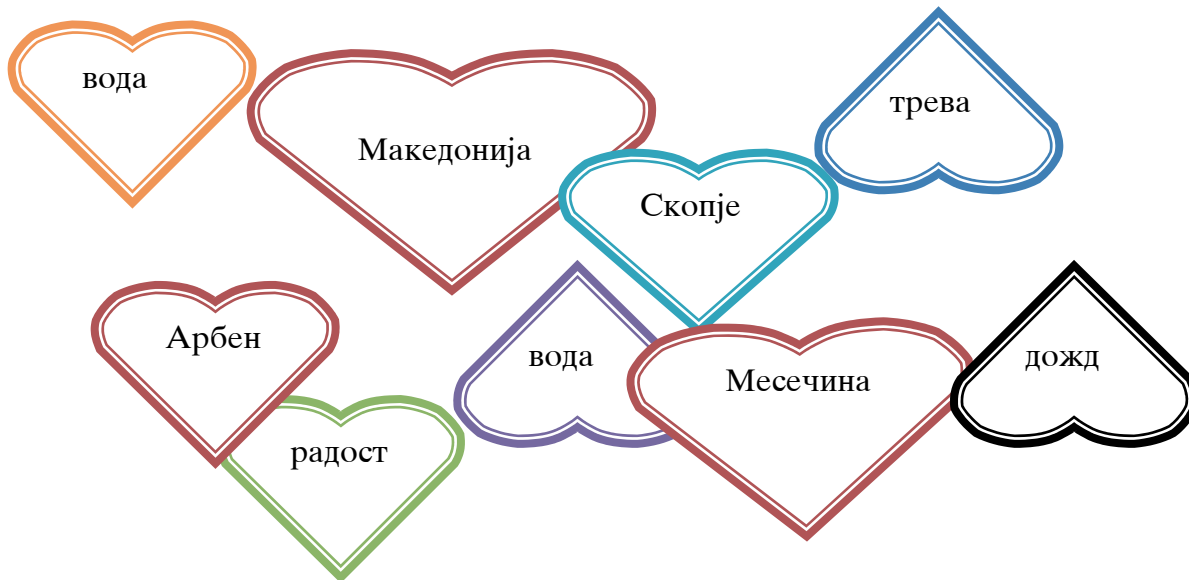
ИМЕНКИ

СОПСТВЕНИ

ПАЈАЖИНАТА НА КЛЕМЕНТИНА

Прасето Цанко, пајакот Клементина, стаорецот Авакум и гуската се како семејство кое одлично функционира. Секојдневно ја зголемуваат довербата меѓу себе. Слогата е белег што го има ова семејство. Таа е многу силно средство да се победи сè и да се избегне дури и најлошото – смртта. Но слогата меѓу нив е толку силна што на крајот следат победи, слава, медали и пофалби од околината...

Задача:

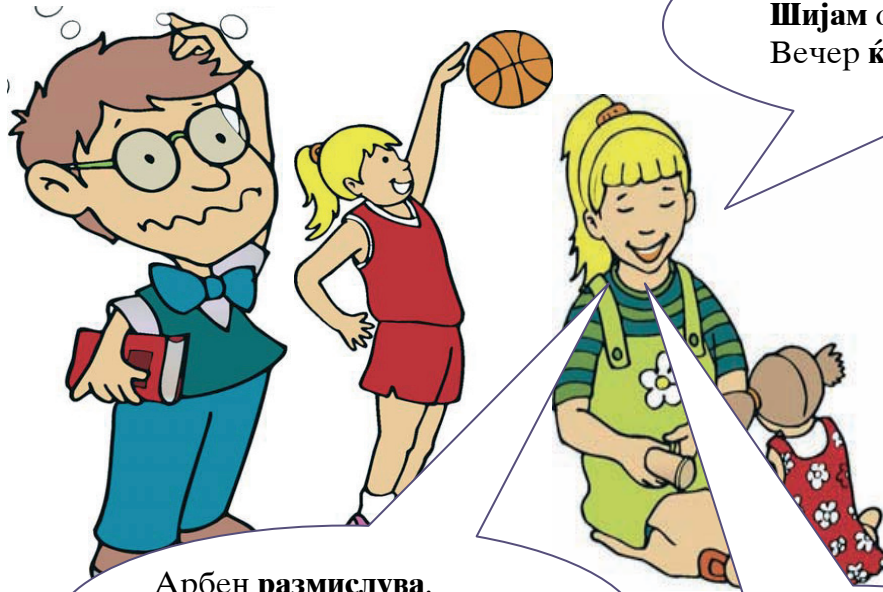
Од текстот извади ги именките и запиши ги во графи, поделени на општи и сопствени именки!

Кажи дали има разлика кај именките во македонскиот и во твојот мајчин јазик!

Од дадените именки во срценцата состави реченици.

Сопствени именки се и именките кои претставуваат имиња на:
празници – **Бајрам, Велигден, Божиќ..**; објекти– **О. У. „Лирија“**,
слаткарница **„Палма“**; книги–**„Изворче“**; списанија–**„Другарче“**;
градови– **Скопје**; села– **Волково** ; реки– **Вардар**; мостови –
„ Камениот мост“...

ГЛАГОЛИ

Арбен **размислува**.
Тој многу **читал** книги.
По цел ден само **учи**.

Јас **седам** на подот.
Шијам облека за куклата.
Вечер **ќе спијам** со куклата.

Елена **ќе игра** кошарка.
Таа се **облекува** во
спортска облека.

Да поразговораме

Што прави Арбен?

Што сака многу Арбен?

Што прави по цел ден?

Што прават Елена и малото девојче?

Што покажуваат зборовите: размислува, читал, учи, ќе игра, облекува,
седам, шијам и спијам?

Какви зборови се глаголите?

Запомни!

Зборови со кои се искажува дејство, работа или состојба се викаат **глаголи**.

ЈА СПАСИВ ПТИЦАТА

За време на одморот, излегов во училишниот двор. Не врне дожд. Само, сонцето грее слабо, срамежливо...

Оеднаш забележав мачка. Таа се прикрадува откај оградата. Што ли демне? Бев љубопитен. Внимателно тргнав кон неа. Оеднаш, таа – оп!

Веднаш ја зграбив мачката за опаш!

– Пушти ја птицата! Веднаш пушти ја!

Мачката ја пушти птицата. Преплашената и лесно ранета птица ја донесов во одделението.

Читај и истражувај

Прочитај го текстот во себе за да ја разбереш содржината!

За што се раскажува во текстот?

Како детето ја спасило птицата?

Каде ја однело?

Пронајди ги глаголите во текстот!

Направи споредба за глаголите во македонскиот и во твојот мајчин јазик!

Задача:

Ако си го разбрал текстот одговори писмено на прашањата :

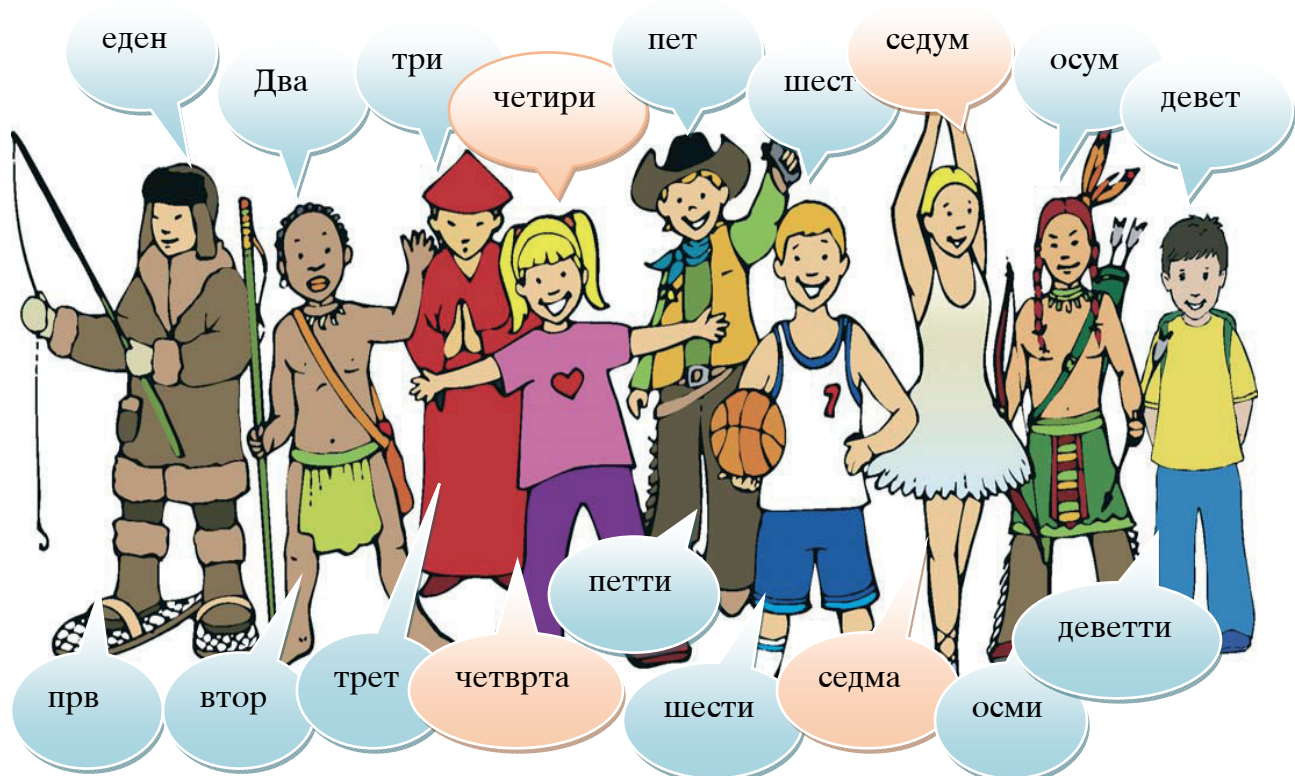
Каде отишло детето за време на одморот?

Како греело сонцето?

Што правела мачката?

За што детето ја зграбило мачката?

БРОЕВИ

Да поразговараме!

Разгледај ги децата од илустрациите и според облеката одреди на кои народи припаѓаат?

Кажи по една реченица за секое дете, пример: Првиот лови риба.

Девојчето под број седум е балерина.

Кажи сега паметна!

Запомни!

Броевите се зборови кои покажуваат колку суштества, односно предмети има на број: еден, два, три, пет... ;тоа се **основни броеви**. Кога предметите или суштествата се дадени по ред: прв, втор, трет ... ; тоа се **редни броеви**.

ГАТАНКА

Осамено дрво,
на дрвото дванаесет гранки,
на секоја гранка четири гнезда,
во секое гнездо по седум птици,
секое знае по дваесет и четири песни.

Одгонетни ја ова гатанка !

Пронајди ги броевите и запиши ги.

Задача:

1. Одговори на следните прашања:

Колку години имаш?

Колку ученици има во твоето одделение?

Кој датум е денеска (ден, месец и година)?

Во кој ред е твојата училишна клупа?

Одреди кои по ред се следниве букви во азбуката: б, с, ч, и.

2. Изговори, па запиши:

Напиши ги со зборови броевите: 11, 17, 69, 32 .

Од дадените броеви напиши редни броеви: 5, 9, 22, 72.

НЕ Е – ТУКУ!

Кога бројот сакаш да го напишеш,
добро е и ова да го знаеш:
Не е двеста – туку двесте,
не е тристо – туку триста.
Не е шесет – туку шеесет,
не е идинаесет – туку единаесет.
Не е девети – туку деветти,
Не е десети – туку десетти.
Кој знае повеќе?

Четвртко

Четвртиот ден во неделата, во
четврток, Четвртко, ученик во
четврто одделение, изел четири
колачи...
–Продолжи ја приказната за
Четвртко!

РЕЧЕНИЦА ИСПРЕВРТЕНА ПРИКАЗНА

Само што изгреа ридчето одзад сонцето, а креветот рипна од широкоплекниот чичко, ги пикна опинците во нозете, ја стави главата на капата и ја отвори куќата на вратата.

Извадок од расказ на *Бранко Ќојиќ*

Прочитај, размисли, одговори!

Што разбра од прочитаниот текст? Зошто е нејасен текстот?

Какво значење има правилниот ред на зборовите во речениците?

Задачи:

Среди ја испревртената реченица, да стане целина од говорот со која се искажува некоја мисла и запиши ја во тетратката!

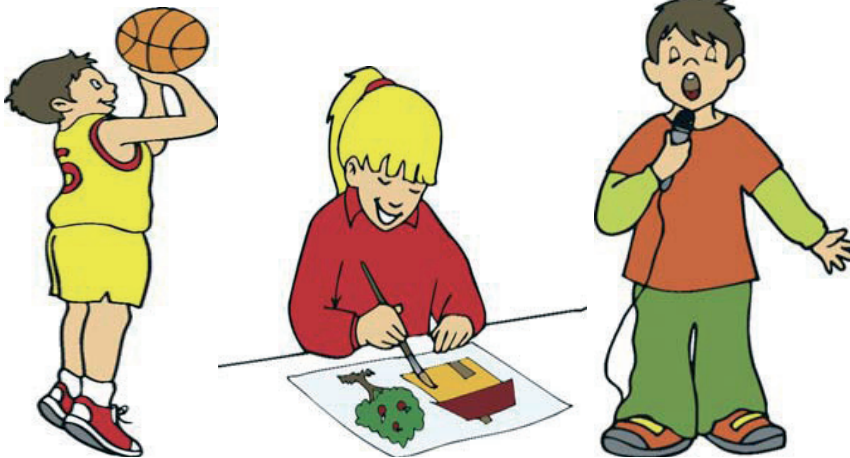
Според илустрациите (долу) напиши по две реченици!

Запомни!

Говорна или писмена целина со која е искажана една завршена мисла се вика **реченица.**

А што е реченица?

Зборувај и пишуваш јасно – да те разбере секој.

ПОДМЕТ, ПРИРОК И ПРЕДМЕТ ВО РЕЧЕНИЦАТА

Истражувачко читање

Прочитај ги внимателно текстовите, еден по еден. Обрни внимание на секоја реченица и забележи:
Кој ја врши работата и каква работа врши?

1. Во клупата пред Перо седи Мира. Таа си врза панделка на плетенката. Перо мисли како да ја повлече Мира за плетенката. Учителката ја викна Мира. Мира излезе на табла. Перо го крои планот за панделката. Не мисли на задачите. Учителката го повика и Перо. Тој само молчи.

2. Штурецот свири на виолина.

Штурецот свири.

Штурецот виолина.

3. Штурецот седна пред врата. Размислува. Размислува... Ја зеде виолината. Ја намести на вратот. Свиреше најубаво дотогаш.

Да поразговараме

Кој седи во клупата пред Перо? (Пред Перо седи Мира.)

Што прави Мира? (Мира седи.)

Кој стави панделка на плетенката?

Кој мислеше да ја повлече Мира?

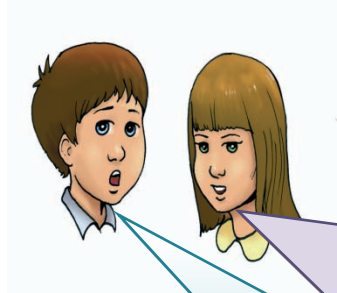
Што правеше Перо?

Дали може да биде реченица: Штурецот виолина?

До каков заклучок дојде со третата група реченици?

Кој размислува? Кој ја зеде виолината?

Кој го врши дејството?		Какво дејство врши?
ПОДМЕТ (Кој?)		ПРИРОК (Што прави?)
1.	Мира	седи
2.	Штурецот	свири
3.	?	свиреше
3.	?	размислува

Запомни!

Секоја реченица мора да има прирок. Без прирок нема реченица.

Реченицата може да нема подмет. Подметот може да биде спомнат во претходните реченици, па ќе знаеме за кого станува збор, кој го врши дејството.

Постои ли реченица без прирок?

Задачи за вежби:

Заедно со наставникот избери текст од учебникот, направи табела, како што е претставено на приказот, и најди ги подметот и прирокот во секоја реченица.

ГАТАНКИ

Бела ливада - црни цвеќиња. (книга)

Гола е, а цел свет облекува. (игла)

Бесна кучка в гора лае. (секира)

НАРОДНИ ПОГОВОРКИ

Во слогата е спасот.

Како ќе солиш така ќе сркаш.

Што можеш денес, не оставај за утре.

ВЕЖБИ
СЕКОЈ НЕШТО РАБОТИ

Цепето бои.
Кој бои?
Што прави Цепето?

Скакулецот лета.
Кој лета?
Што прави скакулецот?

Паја Патак тропа.
Кој тропа?
Што прави Паја Патак?

Жабата скока.
Кој скока?
Што прави жабата?

Магарето пасе.
Кој пасе?
Што прави магарето?

Мечето копа.
Кој копа?
Што прави мечето?

Кокошката колва.
Кој колва?
Што прави кокошката?

Децата играат.
Кој игра?
Што прават децата?

Девојчето бере.
Кој бере?
Што прави девојчето?

Задачи за вежби:

Внимателно разгледај ги илустрациите и прочитај ги речениците!

Кои зборови го вршат дејството, а кои зборови се вршители на дејството?

Одговорите запиши ги во тетратката!

ПОТВРДНА И ОДРЕЧНА РЕЧЕНИЦА

ВЕРВЕРИЧКА

Не сум дете, не сум птица,
јас се викам верверица.
По гранчиња се качувам,
на ловциј порачувам.

Кој ловција дојде ваму,
да ме бара ваму – таму,
јас ќе бегам кај ќе видам,
ама близу не ќе бидам.

Ванчо Николески

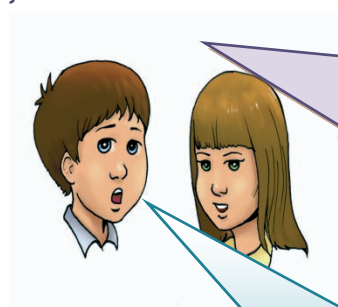

ПОТВРДУВАМ	ОДРЕКУВАМ
Јас сум верверица	Не сум дете.
Јас сум ученик во четврто одделение.	Не сум птица.
Учителката влезе во училницата.	Јас не сум ученик во четврто одделение.
Мачката се качи на дрвото.	Учителката не влезе во училницата.
Ти си добро дете, внучко.	Мачката не се качи на дрвото
	Јас не сум добро дете, дедо.

Да поразговараме!

Што е разликата меѓу двете групи на реченици?

Кажи реченица со која нешто ќе потврдиш! Со истата реченица потоа одрекувај!

Запомни!

Речениците со кои нешто тврдиш се **потврдни реченици**.

Речениците со кои се одрекува нешто се **одречни реченици**.

Потврди или одречи?

РАСКАЗНА, ПРАШАЛНА И ИЗВИЧНА РЕЧЕНИЦА

КАДЕ Е ТЕТРАТКАТА?

Учителката влезе во одделението. Учениците ја поздравија и ги извадија тетратките за домашни задачи.

Генц ја вовлече раката во чантата, но не ја најде тетратката. Погледна и во клупата и се стресе. Тетратката никаде ја немаше.

Учителката се доближи до него.

–Што е Генц, каде ти е тетратката?

–Не, учителке! Пред малку ми беше тука...

–Погледни поубаво во чантата! – рече учителката и му помогна заедно да ја пребараат чантата.

Генц се засрами и солзи му навреа на очите. Прв пат му се случува да нема тетратка. Учителката ги прегледа задачите на останатите ученици и почна да предава нова лекција.

По одморот, Генц се зачуди кога ја пронајде тетратката в чанта. Ѐ кажа на учителката, а таа само рече:

–Твојата тетратка е волшебна! Час ја има, час ја нема!

Генц молчеше. Учителката му ја прегледа домашната задача и не му пронајде ниту една грешка.

Рифаѝ Кукај

Да поразговараме

Каде се случува опишаниот настан?

Кои се главни ликови во настанот?

Каде Генц ја најде тетратката?

Пронајди ги речениците со кои нешто ни раскажува писателот Кукај!

Пронајди ги речениците со кои учителката го прашува Генц!

Што е искажано во речениците кои завршуваат со извичник?

Запомни!

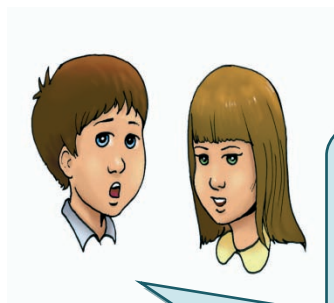
Речениците со кои се раскажува се **расказни реченици**. На крајот на расказната реченица се става **точка**.

–Ајтен чита книга. Книгата е интересна. Во неа има и слики.

Запомни!

Речениците со кои нешто се прашува се **прашални реченици**. На крајот на прашалната реченица стои **прашалник**.

–Каде гледаш Есат? Што имаш во торбата?

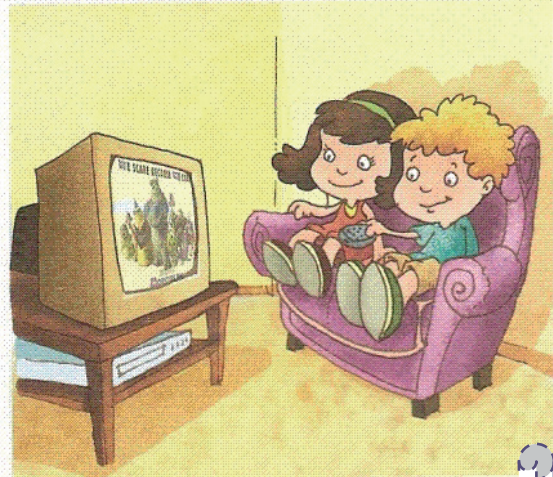
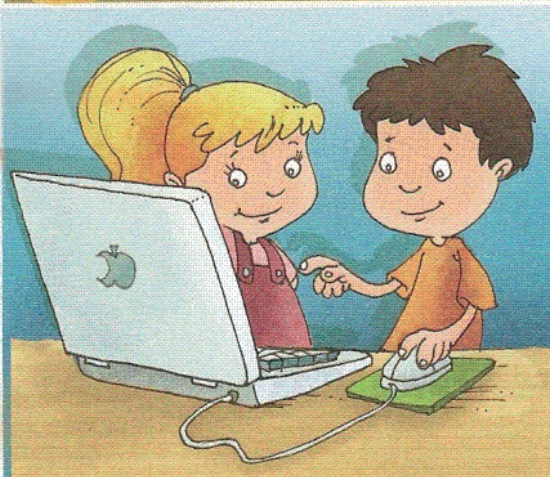
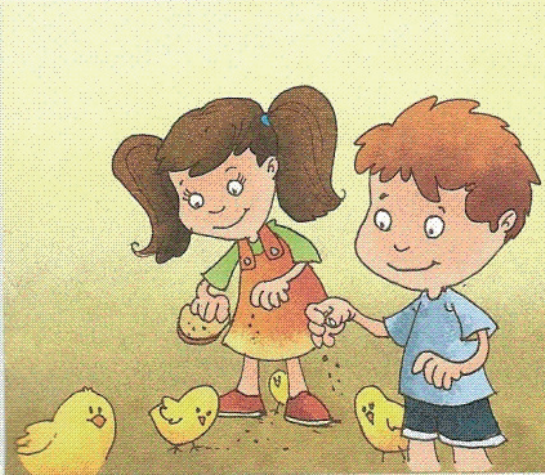
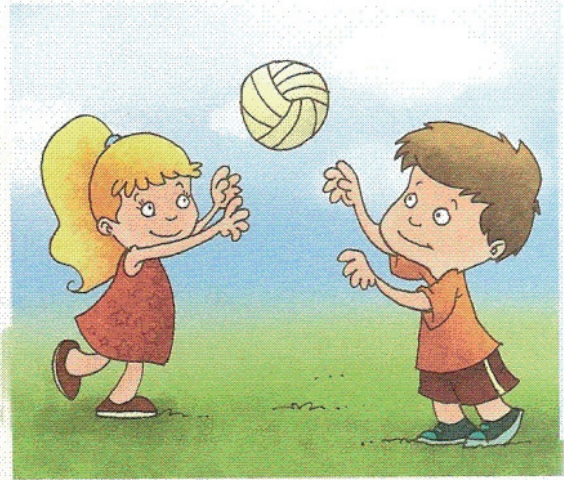

Запомни!

Речениците со кои се искажуваат **чувства** (радост, страв, болка, изненадување) се изговараат погласно од другите, се извикува, па затоа и се викаат **извични реченици**. Овие реченици завршуваат со **извичник**.

–Не знам учителке! Ќе паднеш! Уф, колку боли!

ПРОВЕРИ ШТО СИ НАУЧИЛ

Задачи:

1. Состави по една расказна реченица за секоја слика. Пронајди ги подметот и прирокот во реченицата.
2. Напиши по една извична, прашална и одречна реченица.

УПОТРЕБА НА ГОЛЕМА БУКВА

Дали научи каде се употребува голема буква? И во македонскиот јазик е исто.

ГРАДОТ ВО КОЈШТО ЖИВЕАМ СЕ ВИКА СКОПЈЕ.ТОЈ СЕ НАОЃА ВО СКОПСКАТА КОТЛИНА. НИЗ НЕГО ТЕЧЕ РЕКАТА ВАРДАР. ОПКОЛЕН Е СО ПОВЕЌЕ ПЛАНИНИ . ЈАС СЕКОЈ ВИКЕНД ПЕШАЧАМ ПО ПАДИНИТЕ НА ВОДНО. МОЈОТ ДОМ СЕ НАОЃА НА УЛИЦАТА ДРАГИША МИШОВИЌ, ВО НАСЕЛБАТА КАРПОШ . УЧАМ ВО ОСНОВНОТО УЧИЛИШТЕ ЛАЗО ТРПОВСКИ . ВО МОЕТО СЕМЕЈСТВО ГИ ПРАЗНУВАМЕ СИТЕ ДРЖАВНИ ПРАЗНИЦИ , НО И ВЕРСКИТЕ: БОЖИЌ, НОВА ГОДИНА И ВЕЛИГДЕН.

Задачи за вежби:

Прочитај го текстот, препиши го, но внимавај каде ќе употребиш голема буква. Направи контрола на извршената задача преку замена на тетратките со другарчето.

ПРАШАЛНИК, ИЗВИЧНИК, ТОЧКА

Сирни во писмената.

Ишарана со црвени зраци?

Значи – ти се налутиле
правописните знаци.

Тие се важни – за чиста мисла.

За сè да има смисла.

Еве, за потсетување,
при секое пишување:

Меѓу редови – за читање одмерено,
ставаме **ЗАПИРКА**, проверено.

Сакаш кон некого да го подигнеш тонот?

ИЗВИЧНИКОТ е тука. Како гласно своно.

Штркови, ластовички, кога набројуваме,
ставаме **ДВЕ ТОЧКИ**. Па продолжуваме.

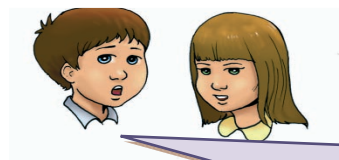
Некој скршил прозорец. Никој поим нема.

За да се разјасниме – **ПРАШАЛНИК** се зема.

За завршена мисла – да нема скршнување,
ставаме **ТОЧКА**. Како до видување.

Ако сè собереме – и ќе се разбереме.

Васил Мукаејов

Запомнивме!

Ако ги почитуваш знаците, правилно ќе пишуваш и убаво ќе читаш.

СОДРЖИНА

Наслови	страни
Се вративме осморени	4
Септември не вика <i>Бисѝрица Миркуловска</i>	5
Претстави се!	6
Моите другарчиња - моите наставници	7
Моето училиште	8
Ученички прибор	9
Моето слободно време	10
Сликата на татковината <i>Ибрахим Кајан</i>	11
Именувај	12
Не е исто кога е едно или повеќе	13
Што имам јас	14
Мојот дом	15
Град и село	16
Домашни животни и животни во зоолошката градина	17
Секоја боја има име	18
А, М, И, Е	19
С, Н, Т, О, В	21
Р, У, Ј	23
Л, Љ, Ш	25
Г, П, З	27
К, Д, Б	29
Ч, Ќ, Х, Ж	31
Лакомото глумче <i>Лав Толсѝој</i>	31
Кое зошто служи	33
Ф, Њ, Ц, Ѓ	35
Ѕ, Џ	38
Од почеток до крај <i>Видоје Подгорец</i>	38
Каде што има	40
Секој лик има свој предмет	41
Македонска азбука	42
Расказ во слики - Болното врапче	43
Моето семејство	45
Помагам во домот	46
Трите сестрички <i>Григѝор Макуиц</i>	47
Роденден	48
Есен	49
Есен <i>Рисѝо Давчевски</i>	50
Најубавите раце <i>Индиска ѝриказна</i>	51

Заслужена чорба <i>Анаџол Франс</i>	53
Еж во суви лисја	54
Опиши го предметот	55
Како го минувам денот	56
Седум дена <i>Боро Сиџниковски</i>	57
Сакам да патувам	59
Торба со златници <i>Вера Бужарова</i>	60
Кој како се вика <i>Семјон Коџан</i>	61
Ждребенце <i>Кристијан Бренџиова</i>	62
Колку да се зборува <i>Кинеска народна ѝриказна</i>	63
Година, месеци и денови	64
Годишни времиња	65
Најубавијот плод <i>Албанска народна ѝриказна</i>	66
Човекот учи додека е жив <i>Романска ѝриказна</i>	67
Нешто шушна <i>Народна ѝриказна</i>	69
Волшебни зборови <i>Неџеџи Зекирија</i>	70
Бик и зајак <i>Басна</i>	71
Играта на Славко и Славка <i>Рисџо Давчевски</i>	72
Во бунарот <i>Гвинејска ѝриказна</i>	74
Посета на библиотека	75
Книгите <i>Елин Пелин</i>	76
Две принцези	77
Мразот се топи <i>Александар Појовиќ</i>	78
Зимата со празниците	79
Зима	80
Нова година се ближи <i>Сџојан Тараџуза</i>	81
Снегот е убав <i>Васил Мукаеџов</i>	81
Санка <i>Александар Појовски</i>	82
Приказна за ветерот Северко <i>Ванчо Николески</i>	83
Снегулки <i>Евџенија Шуџлинова</i>	84
Говорна вежба во слики	85
Весна и Џивко <i>Киро Донеv</i>	86
Чиста лајка	87
Забавниот парк на татко ми <i>Дајана Дизни</i>	88
Пролет <i>Сџојан Арсиќ</i>	90
Пролет	91
Сџ што расте <i>Глиџор Појовски</i>	92
Аптека во вреќа <i>Киро Донеv</i>	93
Леснокрила гостинка <i>Киро Донеv</i>	95
Зошто светулката нема другарче <i>Сун Јун Ѓин</i>	97

Извор <i>Елин Пелин</i>	97
Малку првоаприлска смеа	99
Екологија	100
Верче и јаготките <i>Михо Аџанасовски</i>	101
Еко песна <i>Македонска Јанчевска</i>	102
Писмо до непознато другарче <i>Лилјана С. Ефџимова</i>	104
Дај ми рака <i>И. В. Рориќ</i>	106
Летен распуст	107
За јазикот	
Именки	109
Општи именки	110
Кравата без ливада <i>Народна ѓриказна</i>	110
Сопствени именки	111
Глаголи	113
Броеви	115
Реченица	117
Подмет, прирок и предмет	119
Потврдна и одречна реченица	121
Верверичка <i>Ванчо Николески</i>	121
Расказни, прашални и извични реченици	122
Каде е тетратката <i>Рифаџ Кукај</i>	122
Провери што си научил	124
Пишување на голема буква	125
Прашалник, извичник, точка <i>Васил Мукаеџов</i>	126